

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

"SANDARA" Published Every Thursday By the Lithuanian National League of America. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$2.00 To Foreign Countries \$2.75 "SANDARA" 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2361

KAINA 5 CENTAI.

No. 13

South Boston, Mass., Kovo (March) 25 d. 1920 m.

Metai VII.

Baisenybės Vokietijoje ir Airijoje.

VOKIETIJOS KONTR-REVOLIUCIJOS ŽUVO 8000 ŽMONIŲ.

Paryžiuje Gauta žinios, kad Vokietijoje pastarame kontr-revoliucijos laike tapo sušaudyta 8000 žmonių. Viename Berline mušiuose žuvo 860 žmonių.

EBERTO VALDŽIA UŽIMDAMA LEIPCIGĄ IŠŽUDĖ 3000 ŽMONIŲ.

Amerikos pirkliai iš Kobleco praneša, kad kovo 19, socialistinės valdžios kariuomenė užimdama Leipcigą išžudė 3000 žmonių.

Iki kovo 17, Leipcige tęsėsi darbininkų streikas prieš reakcionierių Kapp. Paskui miestą valdė sovietai, kol Eberto kariuomenė juos nepakrigdė kulkomis.

KAPP IR LIUTTEWICH PABĖGO.

Vokiečių kontr-revoliucijos reakcionieriški vadai, "prezidentas" Kapp ir "vyriausias generolas" Liutewich, pergalėti Eberto šalininkų pabėgo iš Vokietijos. Jie dumia į Šveicariją, nes ta šalis neišduoda politišku prasikaltėlių. Bet klausimas, ar jiems pavyks prasprukt pro Eberto kareivių saugojamus rubežius.

Iš kitų šaltinių pranešama, kad tie reakcionierių vadai nusižudė.

Vietomis įsigalėjo spartakiečiai. Ministeris Noske rezignavo.

ANGLIJOS KARIUOMENĖS MUSIAI SU AIRIAIS.

Airijos sostinėje Dubline kilo dideli mušiai tarpe Anglijos kariuomenės ir Airijos gyventojų. Pranešama, kad Anglijos kareiviai eidami iš teatro ir paroduodami užgauliojo ramius gyventojus ir daugė airių langus. Kilo susirėmimai ir šaudymai tarpe kariuomenės ir miesto gyventojų. Keli žmonės nušauti, daugybė sužeisti. Anglijos valdžia prikimšo pilnus kalėjimus Airijos laisvės kovotojų. Airiai vis smarkiau kyla prieš Anglijos valdžią ir reikalauja pilnos neprigulmybės.

JAPONIJOJE PRASIDĖ DA REVOLIUCIJA.

Iš Kinijos sostinės Pekino pranešama, kad Japonijos Hara ministerija rezignavo. Pranešama, kad šeši Japonijos armijos regimentai parkviesti iš Sibiro, ka-

dangi Japonijoje apsiereiškė darbininkų tarybų judėjimas prieš valdžią.

MISIJONIERIUS UŽMUŠĖ ŽMOGŲ.

Boston Globe kovo 23, patalpinę pranešimą iš Londono, kuriame pranešama, kad vienas religinis misijonierius Assame nuėjo prie majoro Cloete namo, išsivadino jį ir nušovė. Del ko nužudė, dar nesužinota.

NAUJA ALBANIJOS VALDŽIA.

Durazzo susitvėrė nauja Albanijos valdžia, simpatizuojanti turkams ir paskelbė savo reikalavimus senai Albanijos valdžiai, kuri turėjo savo sostinę mieste Avlona. Senoji valdžia simpatizuoja Italams. Laukiama maištų.

Iš Lietuvos.

Lietuvos Misija Maskvoje.

Lietuvos laikraščiai praneša, kad vasario mėnesyje, 1920, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Misija išvažiavo į Maskvą tartis su Sovietų valdžia del įkaitų apsimainymo ir tremtinių grąžinimo. Misijos pirm. yra Dr. Aleksa, o nariais T. Petkevičius ir V. Barkevičius.

Mažosios Lietuvos Atstovai Kaune.

Mažosios Lietuvos atstovai, Streikys, Lakšas ir M. Jankus, atvyko į Kauną tartis Mažosios ir Didžiosios Lietuvos susijungimo klausimais.

Klaipėdos sritis ir visa Mažosios Lietuvos dalis į šiaurę nuo Nemuno vokiečių jau paliusuota. Vasario 15 d. į Klaipėdą atvyko vienas prancūzų batalionas.

Iš Amerikos.

AMBASADORIUS MEKSİKON.

Kelios savaitės atgal rezignavus Am. ambasadoriu Flecher, jo pareigas Meksikoje pildė G. T. Summerlin. Dabar prezidentas Wilsonas paskyrė ambasadorium Meksikon Henry Morgenthau iš New Yorko.

SUFRAGISČIŲ LAIMEJIMAI.

Washington valstija pripažino lygias politines teises moterims. Dabar šis įstaty-

Lietuvos girininkų suvažiavimas. Už stalo sėdi Miškų Departamento direktorius Pov. Matulionis.

mas jau yra priimtas 35 valstijose. Reikalinga dar viena valstija ir sufragistės bus savo kovą laimėję visose S. V.

PARODA UŽ DEBSĄ.

Amerikos Socialistų Partija paskelbė, kad balandžio 13, visoj Amerikoje bus demonstracijos paliuosavimui Eugene V. Debs ir kitų politišku kalinių. Minėtoje dienoje sukanka lygiai metai laiko nuo Debs'o įkalinimo.

LIETUVA ATSTOVAUJAMA DAUGELYJE ŠALIŲ.

Anglijoje. Pasiuntiniu yra gravas Alfredas Tiškevičius, London, Carlton Hotel.

Legacijos patarėju Kazim. Bižauskis, London, S. W. 7, 14 Cornwall Gardens, Kensington.

Vokietijoje. Pasintiniu d-ras Juozas Puryckis, Berlin W. 50. Litauische Gesanrtscheff Kurfurstendamm 242.

Pasiuntinybės sekretorius A. Penkaitis.

Francuzijoje. Chargė d'affaires Oskaras V. Milašius. Delegacijos sekretorius Kun. J. Dobužis, Paris, 55 Avenue Marceau.

Danijoje. Lietuvos atstovas J. Savickis, Litauiska Gesandskab, Bernstorffsvej, 4 F.

Amerikoje. Lietuvos atstovu Amerikoje Jonas Vileišis (Representative of Lithuania in America), 703 Fifteenth St., Washington, D. C.

Lietuvos Misija Amerikoje iš Jono Vileišio, Pov. Žadeikio ir J. Žiliaus, New York, 257 W. 71st. St., N.W., New York City.

Švedijoje. Lietuvos atstovu Aukštuolis, Stockholm, Styrmansgatan 15, (paskutinomis žiniomis buk panaikintas). Be to yra Lietuvos konsulas Stockholm'e p. N. Frithof Ahlsell.

Šveicarijoj. Lietuvos Misija. Reikalų vedėju, Charge d'affaires yra V. Sidzikauskas, Bern Wildhainneg 20.

Romoj, prie šv. Popiežiaus. Lietuvos atstovu yra Kun. Norjauskas, Rymas, Piazza Capitegli, 9.

Suomijoje. Lietuvos atstovas Gylys, Helsingfors, Wladivirsgatan 3. Hotel Coxmopolit.

Igaunijoje (Estonijoje). Lietuvos atstovu paskirtas, D-ras gen. leiten. Pranas Vaičiūška, gyvena Revelyje.

Latvijoje. Laik. eina par. Lietuvos atstovo advokatas Žablovskis, Riga, Elizabeth Str. 19.

Ukrainoje. Yra Lietuvos Vyriausybės įgaliotinis inžin. Jonkevičius, Odesoj, - Andrius Lissauskas.

Pietų Rusijoje. Yra keliose vietose lietuvių komitetai: Novorossyjske Lietuvių Komitetas, Pirmininkas Gabalas, Gogolevskaja, N. 6.

Stovropole. Lietuvių Komiteto pirmininkas matematikos profesor. Ignacas Končius, Rostove ant Dono. Lietuvos Tautos Taryba, Pirmininkas Markunas, Poczuchovsky, Peveulok N. 35. Be to draugija "Vienybė" jos sekretorius p. Žiuris, išdininku Andrius, adresas: Nachigulvausky (? Red.) preulca, N. 11.

Jaltoj. Lietuvių Komitetas prie sanatorijos d-ras Mikelėnas. Ant stoties Krymskaja Aleksandras Pakevičius, Chiekaija gatvė. Pagaliaus yra Lietuvos atstovas Tiflise, bet nė pavardės, nė adreso jo nežinome.

Lietuvos Misijos Informacijų Biuras.

Prierašas. — "Sandara" turi susinešimus ir su Kaukazo lietuviams. Tiflise gyvena apie 500 Lietuvos piliečių, Bakuose apie 800. Lietuvos atstovu Užkaukazyje prie respublikų Gruzijos, Armėnijos, Azerbaidžano yra paskirtas gimnazijos mokytojas Pranas Dailyda, Tiflis, Veljaminski Str. 15, (per Amerikos konsulatą). Atstovybės reikalų vedėju yra mokytojas Prielgauskas, Kyročna St. Nr. 54, r. 8.

Bakuose Lietuvos atstovu yra žinomas rašytojas Vincas Mickevičius (Vincas Krevė). — "Sand." Red.

Vienodinkime Selpimą.

Amerikos lietuviai turi gražų įprotį — rinkti aukas ir selpti Lietuvą įvairiuose reikaluose. Kame nebūtų Lietuvos vargų vargeliai apsiereiškę, jie suranda tarp brolių ir seserų Lietuvos, čion gyvenančių daug jautrių širdžių, ir žiūrėk, tai tveriasi draugija, tai bendrovė, tai fondas, kad prigelbėti Lietuvai. Tas upas sušelpi Lietuvą tarp jų įsigalėję, kad net paprastos bendrovės, varančios prekybos ir pramonės biznį, kitaip savo reikalui neperstato, kaip tik tokiu, kursai gali Lietuvos atstatyti, ją ekonmiškai pakelti ir tt.

Tat yra labai gražu. Bet šiaip surinkę pingus, įvairūs rinkėjai beabejonės tur ir tam tikrų pareigų; jie privalo netik duoti smulkias apyskaitas, kam ir kur pinigai tapo atiduoti, bet ir veidėti, kad surinktieji pinigai vardan visos Lietuvos labo netektų kokiai nors vienai visuomenės grupai, ar vienai partijai, kad ir pačioj Lietuvoje. Pavyzdžiui būtų neleistina, kad sukolectuoti pinigai ar tai kokio fondo ar Tarybos galutinai tektų tiktai kokio nors krypsnio žmonėms, vienai partijai. Kaip surinktieji visos Lietuvos reikalams, jie ir tegali būti suvartojami tiktai visos Lietuvos reikalams. Ir rods, kad tokių pinigų siuntimas turėtų eiti ne staciai vienam ar kitam Lietuvoje kad ir aukštam valdininkui, bet tur būt siunčiami per tam tikrus Lietuvos Valstybės įgaliotinius, kurie čion yra butent ar per Lietuvos Misiją arba Lietuvos atstovybę Washingtone.

Šiuo sykiu mes norime pajudinti tik klausimą apie suvienodyjimą pašalpos Lietuvos Raudonajam Kryžiui. Čion veikia kelios organizacijos ir kiekviena renka organizacijos, daro įvairius "drive", kad sulig savo nusimanymo sušelpus Lietuvą. Atsiranda vietos kuopų ar šiaip organizacijos, kurios pačios net siunčia savo nusimanymu pinigų, o kai-kur net ir vis dar tebelaiko juos prie savęs, laukdami progos pasiuntimui.

Lietuvos Raudonasis Kryžius yra visuomenės organizacija, kuri karo laiku yra gavusi pa-

šalpos iš valstybės izdo ir yra po valstybės kontrole ir privalo išdavinėti smulkmeniškai apyskaitas iš visų savo išlaidų. Ši organizacija rupinasi ne tik sužeistųjų priežiūra, bet ir apskritai sveikatos ir sanitarijos reikalais visoj Lietuvoje, ant kiek tat ji tik pajiegė padaryti. Panašus veikimas buvo ir yra ir visų kitų valstybės Raudonojo Kryžiaus Draugijų. Geriausiai tas darbas atlikti, kuomet jis yra suvienodintas, sukoncentruotas, Lietuvos Raudon. Kryžius tur patimai pasakyti, kokia forma pašalpos jam šiandien reikalaujama. Šiuo žvilgsniu Lietuvos Misija yra gavusi nuo jo pranešimų, jog svarbiausia pašalpa šiuo laiku pinigais. Žinoma neatmetinos yra ir visokios kitos pašalpos formos, bet kas yra svarbiau, tai reikėtų jam pačiam L. R. Kryžiui pavesti spręsti. Tam tikslui būtų tinkamiausia forma, jeigu visos veikiančios Amerikoje organizacijos susitelktų vienam centran ir per savo atstovą tinkamai pasiinformuotų, kokia forma pašalpos yra reikalinga ir kad patimai visų aukų rinkimas būtų atliekamas per centrą, kursai galėtų nustatyti ir vienodą aukų rinkimo tvarką jų persiuntimą L. R. Kryžiui ir užvesti tokią kontrolę, kad visiems būtų aišku, jog visos surinktos aukos yra tinkamai sunaudojama, kad tos sunkenybės yra galima išvengti, nes pavyzdžiui Vokietijos kariškiai dalyvavo rinkimuose į savo Steigiamąjį Seimą ir dėlei prigulėjimo jų prie politinių partijų jokio niekam vargo nebuvo. Todel prisiemą argalėti, kad taip išėjo, ir kaip girdėti, šiuo klausimu norima įvesti permainų. Bet įstatymas jau taip tapo sudarytas. Rinkimų teisė liko atimta lygiai tiems žmonėms, kurie dažnai savo gyvastį yra aukavę dėlei Tėvynės išdavinimą ir už eilę visų kitų prašižen gimų.

Buti išrinktais gali būti visi Lietuvos piliečiai ir pilietės, kuriems suėjo 24 metai. Ta teisę palikta ir visiems kariškiais ir valdininkams, tik tie Seimo laiku privalo išeiti iš jų užimamų vietų. Atstovų skaičius nustatomas nuo 15 tukstančių gyventojų. Apie Lietuvos gyvenančių svetur, įstatymuose nėra nieko pažymėta. Suprantama, jog kas yra apleidę, savo Tėvynę, jos likimą. Tačiau nepriėmusieji svetimos pilietybės gali būti išrinktais Steigiamajam Seimam. Tam tikslui asmenį, kad ir svetur gyvenantį nors ir Amerikoje, ir kad ne mažiau kaip 50 rinkikų tą pasiulymą paremtų, įtraukę to asmens vardą ir pavardę, į kandidatų (sąrašą). Be to reikalaujama, kad prie tokio būtų pridėtas raštu kiekvieno kandidato pasirašytas sutikimas būti renkamu (paragrafas 34). Toksai kandidatas gali būti įtrauktas net į penkių apygardų sąrašą (paragrafas 37). Tie sąrašai turi būti užbaigti vėliausiai per tris savaites prieš pačios rinkimus. Todel tie Amerikoje gyvenantieji Lietuvos piliečiai, kurie norėtų dar atspėti pastatyti savo kandidatūrą, privalo siųsti savo sutikimą.

Lietuvos Misijos Informacijų Biuras.

A.L.T.S. Reikalai.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į ALT. SANDARĄ.

Laikė pereitų dviejų savaitių įstojo sekanti tautiečiai:

Prie 11 kuopos, Waterbury, Conn.:

Jonas Kvaracejus, Juozas Denderis, Antanas Buzevičius, Kazys Elinskas, Kristup. Montvila, Povilas Kušlis, Leonas Devenas, Kazys Spudys, Kazys Gernaitis, Val. Aleksandravičius, Marė Šeštokiūtė, Motiejus Vilkas, Stasys Bartašius, Leonas Pranckaitis, Dom. Ulevičia, Marė Šeštokienė, Bern. Montvila.

Prie 12 kuopos, Lawrence, Mass.:

Petras Bagdonas, Petras Deltuva.

Prie 14 kuopos, Frackville, Pa.:

Jonas Poškevičius.

Prie 17 kuopos, Grand Rapids, Mich.:

Antanas Bagdonas, Ignas Guldikauskas, J. Juodeika, Antanas Karalius, Kluonius, Kazys Mečionis.

Prie 20 kuopos, Haverhill, Mass.:

Simas Barišauskas.

Prie 31 kuopos, Rockford, Ill.:

Kazys Čirvinas, Jonas Dočkus.

Prie 32 kp. (naujos), New Britain, Conn.:

Kazys Giedraitis, Antanas Mikalauskas, Antanas Arzuolaitis, Antanas Ramanauskas, Mykolas Daunis, Kast. Mikulskas, Jonas Mikulskas, Vlad. Gilevičius, Jeva Kazlauskaitė, Anelė Zaleduoniūtė, Jurgis Arzuolaitis, Mat. Neimanas, Petras Baravikas, Stasys Rudnickas.

Prie 40 kuopos, W. Lynn, Mass.:

Feliksas Bacevičius, Motiejus Jadžiavičius, Jonas Klimas, Ona Migliniūtė, Petras Povilonis, Kazys Preytis, Stasys Stulginskas, Ona Vingraičiūtė, Vlad. Vainonas, Juozas Žideckas, Antanas Čebatarauskas, Vincas Norkunas, Aleks. Ganiprauskas.

Prie 49 kuopos, Lowell, Mass.:

Justinas Ališauskas Andrius Malunavičius.

Prie 55 kuopos, Wilkes Barre, Pa.:

Antanas Ivanauskas, Motiejus Kvietkus.

Prie 57 kuopos, Naugatuck, Conn.:

Kazys Bartulis, Juozas Kamaitis, Petras Meškauskas, Jurgis Plekis.

Prie 67 kuopos, Amsterdam, N. Y.:

Petras Kastravickas, Antanas Jutia, Karolius Uंचीura.

Prie 69 kp., Edwardsville, Pa.:

Vincas Degutis, Vincas Rusieckas.

M. J. Damijonaitis,
ALTS. Sekr.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

WATERBURY, CONN.
L. L. Sargū Reikalai.

ALT. Sandara surengė leitenantui P. J. Purviui prakalbas 22 d. vasario tapo suorganizuotas L. L. Sargū 41-mas burys. Pirmas burio susirinkimas įvyko 24 d. vas., kur tapo išrinkta lyglaikinė burio valdyba. Kovo 4 d. tapo sušauktas viešas susirinkimas dėl pasitarimo ir išrinkimo pastovios valdybos ir pradėjimo tikro organizatyvio veikimo. Prie burio jau yra prisirašę skaitlingas būrelis vietos jaunuolių, tarnavusių Suvienuytų Valstijų kariuomenėje, kurie pridavę išpildę aplikacijas, pasivadėdami, prie pirmos progos važiuoti į Lietuvą, kad pagelbėti

Delei Suirutės Lietuvos Kariuomenės Kaune.

Apie sukilimą dalies kariuomenės Kaune gautas yra toksai oficialis Generalio Štabo viršininko pranešimas. Šiame pranešime atsitikimai iš 22 ir 23 dienų, kuomet buvo sukilimas, šiaip aprašomi:

Oficialis pran. N. 1148.
Vasario 22 diena.

10 v. 35 min. Raitelių pulko dalis, su karininkais, orkestra, apginkluotos atėjo ant aikštės prie Įgulos Bažnyčios. Pareiškė savo reikalavimus. Su atvykusiais kalbėjosi Vyriausias Karo Vadas Generolas Leitenantas Liutukas.

11 val. Raitelių pulko dalis ramiai rikiuotės tvarkoje išsiskirstė.

11 v.-13 val. Gandai, jog raitelių pulko, Komendantūros kuopoj, Panemunės įgulos daly. eina bruzdėjimas.

13 v. 20 min. Gauta žinia, kad Vyr. Karo Vadas Generolas-Leitenantas Liutukas nuyko į Panemunę išklausti reikalavimus kareivių II. atsargos batalione suimtas ir patalpintas Artilerijos pulko nuovadoje.

Tuo pačiu laiku sukilėliais suimti II. atsargos bataliono ir Artilerijos pulko karininkai.

13 v. - 18 v. Sužinota, kad Šančių įgulos dalys: 8 post. pulkas, 6-to pulko 1 batalionas lieka ištikimi.

18 val. Įvyko susišaudymas tarp sukilėlių ir Šančių įgulos dalių. Sukilėliai šaudė iš artilerijos.

18 v. 50 min. Paleistas per tiltą į Panemunę šarvuotas automobilis ištikus atsparai kulkosvodyuose grizo atgal.

20½ val. Gauta žinia, kad II. atsargos bataliono ir artilerijos pulko karininkai paliuosuoti.

Vasario 22-23 naktį.

Iš generalinio štabo daug sykių kalbėta su sukilėliais Panemunėje įvairių dalių vardu ir tokiu būdu jų jėgos ir planai sužinoti.

Priimti žingsniai prie ryt dienos operacijų.

Vasario 23 diena.

5 val. Atvyko iššaukta iš Kaimėdorių 4 pest. pulko kuopa.

6 val. 8 pulko dalis pradeda žygiuoti pirmyn per Nemuną į Panemunę. Viena kuopa išsiųsta į Rokį.

8 val. 2 atsargos bataliono kareivinės užimtos. Sukilėliai traukiasi Prienų link.

11½ val. Panemunė apsupta ir užimta. Maištas likviduotas. Daugelis sukilėlių suimta.

Generalio Štabo Viršininkas, (pasirašo)
Generolas-Leit. Nastapka.

Atvykęs iš Kauno Lietuvos Valtybės Tarybos narys kun. Vl. Mironas yra davęs šiokių paaiškinimų.

Vasario 22 dieną raitelių pulko dalis ir nekurie Kauno Komendantūros Kuopos susirinkę prie Soboro per savo delegatus pareiškė Vyriausiajam Kariuomenės Vadui savo reikalavimus. Reikalavimai buvo daugiausiai ekonominio turinio ir prie jų pridėtas vienas politinis pageidavimas — suteikti kariškiams teisės dalivauti rinkimuose į Steigiamąjį Seimą. Vyriausiajam Vadui atsakius, kad visi ekonominiai reikalavimai jų yra pamatuoti ir Vyriausybė pasitengs iš savo pusės teisingiems reikalavimams užgana padaryti, bet prie šio pridėjo, kad budas pateikimo, tų reikalavimų yra neteisėtas, tą patį kariuomenę galėjo padaryti nedarant jokių demonstracijų. Dėlei politiškojo reikalavimo, jį, kaip kariškį irgi neturi tos teisės, tai jos negali ir kitiems suteikti, taigi šį reikalavimą jį pateiks Vy-

riausybei ir atsakymą kariuomeni galės duoti tiktai pasitarus su Lietuvos Vyriausybe. Vyriausiojo Vado atsakymas patenkino kariuomenę ir jį ramiai išsiskirstė.

Tą pačią dieną apie vienuoliktą valandą ryto pranešta buvo Generalin Štaban, kad atsargos batalionas Panemunėje igri pradėjo nerimauti. Vyr. Karo Vadas Generolas Liutukas pasiryžo ir ten nuvažiuoti, manydamas, kad ir ten jam pasiseks ramiai sunervintą kariuomenę numalšinti. Bet, nuvažiavęs Panemunėn, rado jau sunervintą kariuomenę aštresnė formoj. Vadovaujant daugiausia kitataučių, kareiviai jau mėgino plėsti amunicijos sandėlius. Prabilus Generaliui Liutukui, jau jo nebeapklausė, ir trys vyrai rusiškai ir lenkiškai prie jo aštriai prabilo. Nuginklavę nuvedė į kambary, kuriame jau buvo suareštuota 11 atsargos bataliono karininkų. Sureštavus Vyriausiajam Karo Vadam apsaugos vice-ministeris p. Merkis nuvažiavo į Šančius, kur stovėjo 8-tas pulkas, ir pareikalavo iš Panemunės sukilusio bataliono delegatų. Atėjo delegatai ir pateikė savo 13 punktų savo reikalavimų. Daugiausia irgi ekonominio turinio su pridedkais tiek tiek potiliškais, kaip va: teisės dalivauti Steigiamojo Seimo rinkimuose, laisvės susirinkimų ir žodžio kariškiams. Vice-ministeris p. Merkis atsakė, kad reikalavimus jį tik tada priims, kada jie paleis suareštuotą Vyr. Karo Vada ir kariškius ir išduos sukilimo vadus. Sukilėliai į tuos Vice-ministerio reikalavimus 5-tą valandą po pietų atsakė šuviais iš kanuolių. Neturėdami daug šovinių išovė keliolika kartų. Keli šoviniai krito į vidurį miesto, bet nuostolių mieste nepadarė, tiktai Šančiuose vienas šuvis pataikė į medinį namelį ir jį uždegė. Per visą naktį sargybą laikė 8-sai ir 6-sai pulkas, ryto metu atvažiavo iš Kaimėdorių p. Variakojo pulko dar viena kuopa ir apie aštuntą valandą Panemunė buvo paimta ir sukilėliai suarštuoti, tiktai nekurie suskubo pasitvėrę dvyliką arklį pabėgti. 23 dieną 11 valanda ryto pakėlė riaušius lakunų nerikuota kuopa. Ją lengviau nuramino, tiktai, dėja, toje kovoje žuvo vienas Amerikos karininkas, liko smarkiai sužeistas ir per valandą mirė. Kova su sukilėliais neapsėjo be aukų. Daugiausia nukentėjo sukilėliai; neturėdami savo tarpe karininkų ir užtektinai kulkasvaidžių, gynė vien savo atkaklumu ir pertai daug nukentėjo. Numalšinus sukilimą viskas vėl grįžo geron vagon.

Ištirti priežastims sukilimo, susekti jo tikrąjį, šaltinį Vyriausybė paskyrė tam tikrą komisiją, į kurią įėjo prof. Voldeмарas, valstybės gynėjas p. Skipelis ir juristas Rymša. Ligkolei dar komisija neuzbaigė savo darbo, sunku kas tikrai dar pasakyti, bet tame nelaimingame sukilime aiškiai painiojasi lenkų ir rusų bolševikų siulai. Tai tiek pasakoja kun. Mironas, Laikraštyje "Lietuva" nuo 25 Vasario patilpo toksai Generalio Štabo pranešimas:

Generalio Štabo Pranešimas.

N. Bataliono ir N. batarejos nesąmoningoji kareivių dalis, tamsių agitatorių ne lietuvių kilmės kurstoma, vasario 22 d. pakėlė Panemunėje bruzdėjimą prieš savo vyriausybę. Maištiniukus vedė ne lietuvių tautos asmens. Energingai apsiatuo Panemunę, Šančių ir Kauno įgulos dalis, bruzdėjimas numalšintas. Kurstytojais ir maišto va-

dai suimti. Panemunės įguloje gyvenimas įėjo į savo vėžę.

Generolas - Leitenantas
Nastapka.

O be to įdėta ir šitokia žinia: Štai Lietuvos Laisvės Priešininkai, kurie Sudarė Sukilėlių Branduolį:

Vyriausio vado (glavkovarko) pavardė tuo tarpu neskelbiama.

Vyriausias komisaras Stanislav Gosevič.

Štai ir kitų maišto galvų pavardės.

Girdon Trubin, Maks Glass, Jofin Tevel, Taube Micheal, Liudvik Nimant, Zefer Volf, Slaboda Samoel, Aliulis Stasys, Jan Grablevski, Ziberman Vulf, Voiter Kosto, Grigaitis Antanas, Vaišvila Bronislav, Liutkevič Jerzy, Pažennik Franc, Barkovskis Valclav, Slikas Jonas, Brazaitis Petras, Začynski Piotr, Jakubovski Adnrzej, Grider Freinord, Ražennik Franc, Bruk Leibor.

Jų tarpe yra ir nekariškių be to daugelis jų ir lietuviskai nemoka.

Lietuvos Informacijų Biuras.

Del Žemės Kariškiams.

Rugsėjo mėn. pabaigoje (1919 m.) viena valdžios įstaiga gavo bevardį raštą, kuris rašytas Dauguvos fronto P. ir M. batalionų ir N. pulko kareivių vardu. Rašte išrodinėjama, busią valdžia nesiklausius kareivių neturėjusių teisės nustatyti, "kiek procentų paimti dvarų žemės ir kiek duot Lietuvos gynėjams". "Jeigu jūs dabar turėjot teisės — rašo autorius — paskirti del mūsų 15—30 proc. dvarų žemės, tai mes atvirksčiai tuos pačius procentus jų — dvarininkų žemės galime duoti jiems, o visi majoratai ir dvarai turi būti mūsų... Jūs kaip norite dabar skirstikite, o mes, priešus išvėję iš savo tėvynės Lietuvos, susitvarkysim kaip mums patiks... Bet gėda jums mūsų ponai, gėda jums vadina mi demokratiai prieš visą pasaulį, kad jūs mūsų visų žemę... drįstate užvaldyti vieni be mūsų ir mums kaip kokiems samdininkams skirstyti dalis..."

Visas laiškas yra panašiai parašytas, ir aiškiai matyti, kad jeigu tą laišką rašęs nėra kokios svetimos valdžios agitatorius (iš laiško matyti, kad taikintasi prie paprastų žmonių kalbos ir tyčia rašto klaidų daryta), tai jis labai mažai tenusimano apie įstatymą kariškiams žeme aprūpinti ir apie pačią žemės reformą Lietuvoje.

Pirmiausia del tų 15-30%, del kurių taip labai piktinamasi. Dalykas toks, kad valdžia, nuspręsdama imti iš dvarininkų 15-30 nuoš. kariškių žemės aprūpinimo reikalui, visai nemanė pačios žemės reformos risti nei spręsti, kam teks likusieji 70-85 nuoš. žemės reforma galės būti galutinai išrišta tik Steigiamojo Seimo, o laikinoji vyriausybė jei ir gali ką daryti, tai tik sąlyga ir tuo nusimanymu, kad tai kas dabar padaroma, Steigiamojo Seimo bus patvirtinta. Delto ir imama tuo tarpu tik 15 30 nuoš., t. y. tiek, kiek valdžia tikisi ligi Steigiamojo Seimo galės ir privals išskirstyti ir pavesti kariškiams valdyti.

Kitas klausimas, kada reikalaujama, kad visą žemės reforma būtų pavesta vieniems vietos žmonėms arba kariškiams išrišti. Kariškių manoma, kad tuo būdu geriausiai viskas būtų padaryta. Žinoma, jeigu visur žemės būtų tiek daug, kad lengvai ištektų visiems bežemiams ir mažžemiams duoti kiek jie panorėtų tai visiems vietos žmonėms

pavesti žemės išsidalinti gal ir būtų nebloga — centro valdžiai būtų mažiau darbo ir atsivaduotų nuo atsakomybės. Bet dalykas toks, kad vienoje vietoje yra dvarų žemės labai daug, kitose mažai, kuomet bežemių ir smulkiųjų mažžemių yra visur nemažai. Tat jeigu leisti patiems vietos gyventojams dalinti, tai vienoje vietoje visi turėtų žemės ir per akis, o kitose vietoje daugybė bežemių ir mažžemių liktų visai be žemės, o drauge ir be duonos. Pavyzdžiui, žemės Reformos Komisija surinktomis žiniomis, jeigu visiems bežemiams ir mažžemiams duoti žemės tiek, kiek kas nori (t. y. kiek užsirašė, statistikos žinias renkant), tai Vilkaviškio apskrityje, Lankeiškių valsčiuje, aprūpinus, visus bežemius ir mažžemius, dar apie 300 margų liktų, tuo tarpu visoj Vilkaviškio apskrityje dar apie 40 tukstančių margų pritruktų.

Apskritai jau dabar reikėtų visiems atsiminti ir įsidomėti, kad žemės galės gauti toli gražu ne visi, kurie norėtų, ir kad ne po tiek daug, kaip daugelis norėtų. Pavyzdžiui, žemės Reformos Komisijai renkant statistikos žinias, Tauragės apskrityje 76 mažžemiai (iš 806 arba 94%) nori gauti žemės 9884 dešimt., o 1248 bežemiai (iš 1268 arba 98,7%) reikalauja 17 tukst. deš., arba iš viso 26,885 dešimt. Tuo tarpu toj pačioj Tauragės apskrityje, jeigu paimti visus dvarus ir ukius nuo 100 deš., tai bežemiams ir mažžemiams tinkamos (žemės ukj naudojamos) žemės tėra tik 6575 dešimt., reikiška 20 tukst. deš. trunkta. Raseinių apskrityje dar blogiau. Ten yra 2979 bežemiai, kurie nori gauti 51,419 deš. žemės, ir 1716 mažžemių, kurie nori gauti 27,571 deš. Tai reikia, kad norint visiems Raseinių apskrityje bežemiams ir mažžemiams duoti žemės tiek, kiek kas nori, reikėtų turėti nemažiau 79 tukst. žemės dešimtinų. Tuo tarpu paimant visus dvarų žemes, butent jų žemės ukyje naudojama žemė, tėra tik 23 tukst. deš., reikiška — 56 tukst. deš. pritruktų.

Galimas daiktas, kad bus ne tik valsčių, bet ir apskričių, kur žemės visiems išteks. Bet jau šitie pavyzdžiai rodo, kaip reikia išanksto gerai viską apskaičiuoti norint vienų nenuskrausti, o kitų pergausiai neapdovanoti. Iš šitų pavyzdžių taip pat matyti, jog patys vieni vietos gyventojai nieku būdu žemės reformos pravesti negali — tai gali padaryti tik centro valdžia, kuri žino, kur kiek žemės yra ir kur kiek yra jos reikalingų žmonių.

"K. Ž." A. Rimka.

Viskas apie Rusiją.

"Asia", the American Magazine on the Orient, savo nuomerį už vasario - kovo mėnesius, 1920, pašventė Rusijos aprašymui. Ištisi 86 puslapiai užpildyti straipsniais apie Rusiją. Patalpinta daugybė Rusijos vaizdų-paveikslų dauguma iš bolševikiškos Rusijos. Yra žemlapis, ant kurio ir Lietuva pažymėta.

Svarbiausi straipsniai šie: "Russia and our Domestic Problem" — editorialas; "The Acid Test"—Norman'o Hapgood; "The Red War"—Boris L. T. R. Bek; "Japan's Lone Hand"—Paul S. Reinsch; "Black Bread and Tea"—Isaac McBride, ir kiti.

Yra daug teisingų faktų apie Rusijos praeitį ir apie 1920 metų Rusiją.

Už daugelį dalykų atiduodama kreditas bolševikams.

Lietuviu Seimas Vilniuje

Rašo Juozas Kačergius.

(Taša).

Lietuviai-artojai, po daugelio metų sunkios priespaudos, patys ypatiskai atvyko Seiman Vilniun tarti žodį apgynime savo reikalų ir idant galėtų viešai pasakyti bėdas, vargus ir nepakeliamą nelaimių našatą savo skurdaus gyvenimo po Rusijos jungu.

Nors įvyko keletas incidentų ir nesusipratimų laike "Lietuvių Seimo Vilniuje", bet reikia pažymėti, kad visi nesusipratimai tapo lengvai prašalinti. Seimas pastžymėjo pavyzdinga tvarka ir rimtumu. Niekio nebuvo panašaus buvusiems lenkų seimams ir seimeliams...

"Lietuvių Seimas Vilniuje", pagal oficialią leidimą turėjo atidaryti sesijas ir prasidėti ne vėliau 20 lapkričio ir baigtis 21 lapkričio. Bet dėlėi daugelio painių dalykų ir svarbių priežasčių Seimas Vilniuje faktiškai prasidėjo 19 lapkričio, tai yra nedėlios vakare po teatrui, ir traukėsi net iki serebos ketvirtai valandai po pietų.

Prieš Rusijos 1905 m. revoliuciją lietuviai, kaip tauta, dar buvo atbudimo-laipsnyje. Delto Lietuvos veikėjai tikrai dar prieš pat revoliuciją ėmė kalbėti apie Lietuvą, kaip atbudusią tautą, kuri jau gali tvarkytis ir plėtotis savystoviai. Tai gi delto laike Seimo įvyko daug naujų ir painių klausimų, kuriuos Seimui parsėjo nuodugnai gvildinti ir tokiu budu nutęsti Seimo posėdžius.

Nedėlios Vakarai.

(19 lapkričio, 1905 metų).

Nedėlioje, 19 lapkričio pasibaigus teatrui, kuris atsibuvo Vilniaus miesto rotužėje, arti Aštraus Bromo (Aštrių Vartų) apie devintą valandą, čion pat atidarė diskusijas ir, galima sakyti prasidėjo "Lietuvių Seimas Vilniuje". Jau nedėlios vakare buvo smarkių susikirtimų ir didelių ginčų tarp inteligentų, arba tiraius, lyderių nuo sriovių.

Nedėlios vakare partijų daugiausia ginčytasi ir rupintasi apie patraukimą Seimo delgatų savon pusėn su kurių pagalba būtų galima sudaryti Seimo didžiumą.

Apsireiškė Sriovės.

Laikė ginčų, nedėlios vakare, jau aiškiai apsioreiškė trys sriovės, kurios lenktyniavo tarp savės apie užėmimą centro Seime: Demokratai, Social - Demokratai ir Klerikalai. Vienok nedėlios vakaro ginčiuose paaiškėjo, kad didžiuma delgatų rėmė Social - Demokratų partiją Lietuvoje, kuri lošė Seime vadovaujančią rolę ir užėmė centrą, pritariant Demokratams.

Nors klerikalai buvo turtingiausi vadovais arba "generolais", bet klerikalų lyderiai atsidurė kėblame padėjime, kadangi paliko generolais be armijos. Klerikalams Seime visiškai nevyko. Jie nedėlios vakare ginčiuose pralaimėjo ir laike Seimo jiems teko ytin negarbinga vieta Klerikalai laike Seimo atsidurė ant suolo apkaltintų ir jiems visą laiką Seime parsėjo vien tikrai gyntis. Apie sumanymus iš klerikalų pusės jau nebegalėjo buti jokios kalbos. Jie buvo dručiai prispausti prie sienos. Po teatrui nedėlios vakare, pasirodė ir lyderiai nuo sriovių.

Pirmas prabilo apie Seimą **daktaras Andrius Damoševičius**, social - demokratas iš Vilniaus. Žodis daktaro Andriaus Damoševičiaus buvo kaip įžanga prie diskusijų nedėlios vakaro. Po tam prasidėjo diskusijos, ir kalbėjo - ginčijosi lyderiai nuo sriovių.

Generolai be Armijos.

Klerikalų vadovai Seimo Vilniuje atvažiavo su iš kalno išdirbtomis, slaptomis planais ir stengėsi visais galimais budais įvi-

lioti žmonių delegatus į savo varžą. Jau pirmiaus buvo paminėta, kad Seime praščiokai - artojai sudarė didžiumą. Taigi klerikalų lyderiai rupinosi apie mažiukus, idant su pagelba jų užimti Seime vadovaujančią rolę. Tarp klerikalų lyderių pirma vieta buvo pavesta **kunigui Juozui Aleksandravičiui**. Kunigas Aleksandravičius gana iškalbus ir "svietavas" žmogus, bet menkas politikas. Jisai laike Seimo buvo valdomas jezujitais: kunigas Antanas Cinvinskas, kunigas Jurgis Narijauskas ir kunigas Juozas Laukaitis laikė už vadžių kunigą Aleksandravičių. Vienok pastangos tos gudrios jezujitiškos trejybės paliko visiškai bergždžios. Klerikalams užimt Seime žymi vieta nepavyko. Delegatai klerikalų lyderius, galima sakyti, visiškai ignoravo. Klerikalai pasirodė esą menki ir silpni.

Nuo demokratų sriovės kalbėjo adv. **Jonas Vileišis**, advokatas iš Vilniaus, kuris patiekė demokratų platformą ir visai nesirupino patraukimu delgatų savon pusėn, kadangi jis gerai apčiuopė ir jautė, kad jo sriovė nebus kam remti.

(Bus daugiau).

LIETUVOS LEMTIS.

Saulutė už kalnų, už miško jau leidžias... Ten baubia karvutė, šunytis suloja. Ant kaimo ir lauko jau ukana skeidžias Ir varlės po raistus tik kurkia, vaitoja. Malonus tai laikas. Per dieną kas triuso, Tas gardžiai pavalgys ir eis pasilsėti, Sklandžiai užsidaręs nuo ruso ar pruso. O ryt, kai paukštytė pirmoji čiulbėti Pradės,—žmogus vėl, kaip ta vargo pelelė,

Betrius rupestingai bekraudams dalele. Sutemo. Po kaimą kas gyvas — nurimo. Tai pučia vėjelis tai mirksi žvaigždutės, Toli vis išgirsti šunyčių lojimo.

Tai girdis — galvijai nemiega po kutes. Tik staiga visi štai namai sudrebėjo. O, Viešpatie! Tėvai, tai beldžia duris, Jis graibstos drabužio. Surado, išėjo. Juozienei iš baimės veik plyšta širdis. Įeina ginkluoti prie senio ir — trach! Parkirto. Visi — lyg stabų ištikti. Plėšikai jau lašinius tempė kiti, Juozienė prie vyro, pamatė ir — ach! Kraujuose papludęs. O prusai (jų buta) Uoliai suieškojo visokio turtelio (Ir pinigų rado maišely susiuta) Ir vėl išdarėjo į platųjį kelią. Lietuvi! kada, sakyk, toks jau galingas Ir savo tu žemėj vien ponas tik busi? Kada bus išvytas iš mūsų lenks prigaulingas,

Kada Lietuvoj nebus rusų nė prusų?..

(“G.”) — L.

J. Karosėlis.

Gaudžia trimitai,
Žiba kardai:
Joja Kareivių
Pulkų pulkai.

O mylimasis
Jų viduryje;
Jis mane jaučia
Savo širdyje.

Nepasakysiu,
Kaip gražu čia...
Man jausmai reiškia
Vien paslapčia.

Oi, kad taip būtų
Mano valia,
Su mylimuoju
— Jočiau drauge.
(“Kar. Žodis”).

Laiškai Iš Lietuvos.

"Sandaros" Redakcijai pastaruoju laiku skaitytojai tiek pridavė laiškų, jog juos visus išstisai talpinti nebeištenkame vietos. O kiekvienas tokio laiško pridavėjas norėtų nors šiek-tiek rasti parašyta iš to laiško. Taigi Redakcija pasivelina sau tokius laiškus trumpinti ir dėti iš jų tiktai tą, kas jai rodos vertu pažymėti. Įdomius laiškus ir išstisai dėsi. Mat dažnai iš tokių laiškų galima tikriau persistatyti padėtį Lietuvoje ir darbuotės eiseną. O kadangi patį Lietuvos veikėjai Redakcijoms kuomažiausia rašo ir beveik nieko neinformuoja, tai pašaliniu keliu gaunamas informacijas priseina daugiau invertinti ir net kartais neteisingomis apsigauti. Bet, rodos, tai yra kaltė bene pačių Lietuovs veikėjų, jų informacijų biurų etc. Reikia suprasti, jog Amerikos žmonės yra ištroškę žinių iš Lietuvos, kaip tyruma keliaujantis keleivis.

Amerikoje žinomas ir kiek laiko čia darbavęsis Matas Šalčius rašo K. Vileišiui į So. Bostoną. Tarp kit - ko jis rašo taip:

Malonu buvo išgirsti, kad jus taip gerai priėmėte mūsų misiją ir išpirkote tiek daug bonų. Tai didelė pagalba Lietuvai. O ta pagalba labai reikalinga, nes priešai iš naujo pradėjo darbuotis iš paskutiniųjų prieš Lietuvą. Vasario 22 d. buvo subuntavoje mažą dalį kariuomenės, kurioje buvo daug svetimtaučių kareivių — lenkų ir rusų. Reikėjo su ginklu juos numalšinti ir dabar viskas jau ramu. Tą sumišimą norėjo pakelti tam, kad Lenkai galėtų užimti visą Lietuvą, nes jei neužims ligi Steigiamojo Seimo, tai paskui niekad jau neužims. Del šito tai lenkų provokatoriai už pinigų čia pasidarbavo, bet jiems nepasisėkė ir nepasisėks. Mes galvas padėsimė, bet jiems nepasiduosime.

Lietuvos Valstybės Prezidento laiškas Nuteriotos Lietuvos Draugų Komiteto pirmininkui p. Juozui Pašakarniui Norwoode. "Mano vardu siūsta 10,000 (dešimts tukstančių) auksinų gavau. Labai ačiū už tą auką Lietuvai! Prašau padėkoti nuo manęs aukotojams. Pinigai bus suvartoti sužeistiems kareiviams, ligoniams ir jų šeimynoms šelpti. Taip pat labai dėkingas esu už Tamstų širdingus linkėjimus Lietuvos valdžiai. Nemažiau džiugina mane, jog Tamstos esate pasiryžę ir toliau šelpti Lietuvą Tamstų pasirinktu keliu. Tik rinkliavą prašyčiau siūsti danų kronomis per Privatbanken Kopenhagoje, arba kita kokia pastovesne valiuta, tik ne vokiečių markėmis. Mat markių kursas baisiai nukritęs. Taip pat džiaugiuosi, kad Tamstos, krikščionys - demokratai ir tautininkai - demokratai, nežiūrėdami savo partijų skirtumo, mokate prireikus ir kruvoje dirbti prakilių Tėvynės darbą.

Labai dėkingas tamstoms ir siūsdamas Tamstoms širdingą Lietuvos pasveikinimą lieku

A. Smetona,

Lietuvos Valstybės Prezidentas."

J. A. Kaunys iš Klaipėdos rašinėja "Sandaros" knygynui siūlydamas atvirutes, kurias jis išleidžia. Tai minėdami mes norime pabriežti tiek, jog Mažosios Lietuvos žmonės - vertelgos nesnaudžia ir jie darbuojasi leidami tai atvirutes, tai knygeles arba tiesiog eidami prekybon, pramonėn, kuo Didžiosios Lietuvos žmonės visai nepasizymi. Mes turime vilties, jog Lietu-

vos ekonominiam gyvenime tie Mažosios Lietuvos žmonės suloš nemažą rolę ir savo brolius iš didelės Lietuvos paskatins vertelgystėn etc.

J. Prasevičius, liaudies mokytojas iš Vilniaus gub. Mironiui rašo:

"Dabar turime savo valdžią Lietuvos. Labai malonu visiems lietuviams, kurie nepamiršę jos kalbos ir papročių. Kiek Lietuva kentėjo, vargo prie rusų ir vokiečių. Mes visi pasiryžę esam mirt už savo laisvę, negu svetimiems save pavergti. Parodė Lietuvos sunų dabar savo narsybę, kurios lig tol pasaulis negirdėjo. Ypač su bolševikais ir kolčakininkais remdamiesi. Tik nemalonu, kad lenkai turi užėmę Vilnių, net ir Merkinę, bet jei savo noru nesitrauks jie iš Lietuvos, tai mes visi žusim, o turėsim ant savo pastatyti. Taigi ir jus užstokit už Lietuvos nepriklausomybę, suriškite ryšius su savo broliais ir stokit prie darbo, prie darbo bendro ir laisvo... Jeigu laikraščius imat tai žinot, kaip narsiai lietuviai stato savo krunę už Lietuvos laisvę.

Žodis Liuosnoriams Lietuvos Atstatymo Darbininkams.

Milžiniškėmis pastangomis visos Lietuvos Tautos tapo atstatyta Lietuvos Valstybė, kuri šiandien, kaip Nepriklausoma Respublika, pilnai savistoviai jau antrus metus gyvuoja ir tvarkosi. Ačiu jaunutės Lietuvijų kariuomenės narsumui ir pasišventimui, liko išblaškyti mirtini pavojai iš vokiečių, rusų ir lenkų kamai smėgsojo, kaip ant kapinių kryžiaf. Ir po visą tą išvargintą ir išnaudotą kraštą begėdiškai švaistėsi ginkluoti, nieko nevaržomos gaujos rusų-bolševikų, rusų kolčakininkų, vokiečių ir lenkų.

Tačiau lietuviai, aukaudami savo gvastį ir turtą, prie tų sunkiausių ekonominių ir politinių sąlygų — sugebėjo sutverti kariuomenę, apginti ir išvalyti savo kraštą, įsteigti valstybinį aparatą ir sutvarkyti krašto uki, tuom parodydami visam pasauliui, kad Lietuvijų Tauta yra jau pilnai pribrendus savystoviam valstybiniam gyvenimui ir verta laisvės ir neprigulmybės. Užtat Lietuvos Respubliką pripažino jau beveik visos Europos valstijos, netrukus pripažins ir Amerikos Suv. Val. galingoji demokratija, kuri stojo karan nuvertimo aristokratijos sostų ir mažųjų tautų paliuosavimo.

Lietuvai lemta tapti tikrai demokratinga žemdirbių Respublika, nes Lietuvos darbo žmonės - ukininkai ir darbininkai išgalėjo Lietuvą prikelti iš kapo, kuriame ji buvo gyva palaidota; nėra mažiausios šiandien abejonės, kad jie išgalės Ją atstovėti ir atvesti į laisvės ir ekonominės gerovės šviesią ateitį. Šalin abejonės! Štai jau po visą Lietuvą renkami visuotinu balsavimu atstovai Lietuvos laisvės prižiūrėti. Pasitūkėkim jiems ir eikime

jiems talkon. Eikime šiandien visi didelį darbą Lietuvos atstatymo! Paliuosukime Lietuvos sodybas, kurios dar tebėra po svetimžemių jungu, ir prikelkime savo Gimtinę iš ekonominio skurdo! Tegul Lietuvos širdis, mūsų senas Vilnius, plaka, kaip senovėje, tegul neša kultūros spindulius į visus kampelius, ir šviesa ir tiesa mūsų žingsnius te-lydi!

Jūs broliai amerikiečiai, savo žiniomis, patyrimu ir sutaupytu skatiku galite ir privalote iš Lietuvos — Ameriką padaryti, tik dar skaitesnę, demokratingesnę, laimingesnę.

Ei, lietuviai darbininkai - liuosanoriai! Eikite į paliuosuotą Lietuvą Tėvynės dirvonų plėsti. Eikite ne plieno kardą nešimi, bet ugnį Tėvynės meilės ir pasišventimo! Eikite mokslu, praktika ir drąsa apsiginklavę! — Jei būtų pavojus ir būtų reikalas ginklo griebtis, — padarykite tinkamą išvadą. Savo laisvę ginti Lietuva turi šiandien ginklu užtektinai. Apie tai jums nepriseina rupintis.

Lietuvoje užtiestas platus, naujas darbas visose srityse. Kur nepažvelgsi — visur dirvonai. Tokį palikimą turime po rusų, vokiečių ir lenkų viešpatavimo. Darbas laukia, darbas pradėtas. Tik jaučiama visur stoka darbininkų.

Šiuo momentu Lietuvai reikalingiausi yra įvairūs technikai-specialistai: geležinkelių, automobilių, aeroplanų, ukio mašinų mechanikai; elektro - technikai, gidro - technikai; tiltų, laivų, namų statytojai; telegrafo telefono instruktoriai; chemistai, gydytojai, bugalteriai etc.; praktikos žinovai įvairių išdirbysčių — metalistai, odininkai, popieros, stiklo, cemento, mineralų trašų dirbėjai ir t. t. Lygiai pageidaujami inteligentinių profesijų žmonės, pažįstantys kalbas, baigę augštesnes mokyklas. Sugrįždami į Lietuvą aplankyti savo gimines, apžiūrėti sunaikintą savo ukę, buvusieji garbingos Amerikos kariuomenės lietuviai - kariškiai galėtų įvesti naujos sistemos, naujos dvasios ir amerikoniškos drąsos į Lietuvos jauną kariuomenę bei Lietuvos miliciją. Lietuva nėra ir niekad nebus militarė šalis, bet krašto gynimo ir vidurinės tvarkos reikalas negali Lietuvai nerupėti, ypač, kad tebejauciamos visur buvusių okupantų liekanos.

Tokių darbininkų Lietuvos Respublika laukia su ištiestomis rankomis. Technikams - specialistams Lietuvos Valstybė stengiasi net kelionę palengvinti, nors dalį išlaidų imdama ant savės, — kiekvieniame atsitikime susitarus. Bet Lietuvos Respublika gėturi daug pinigų, ypač dabar. Todel Ji ragina važiuoti ir savo kaštais, užtai pasižadėdama atsilųginti įvairiais budais pačiame krašte — suteiks uždarbio, duos žemės, kas jos neturėjo etc. Nenuskriaus motina savo vaikų, kurie eina jai pagelbon sunkiose naujos kurybos dienose.

Išskleiskite sparnus! Ir tolimai kelionė niekais pasirodys. Juk kelionės galas — Kaunas — Vilnius. Pats kelias — skaisti okeano srovė. Už Palangos jurių laukia Jus Motina - Lietuva ir Jos dukteris — sesytės - melinakės.

Lietuvos lietuviai, vyrai ir moteris, ne tam lieja kraują ir prakaitą, kad atėjūnai, svetimžemiai Lietuvoje biznizis perėtų, bet tam, kad pačiam Lietuvos šeiminkui — pilksermėgiui ukininkui bei darbininkui — būtų lengvesnė duonelė ir linksmesnė Lietuvos padangė.

Eikite gi talkon, liuosanoriai-darbininkai! Į kovą su skurdu ir okupantu liekanomis... Lietuvos dirvonus mes paversim į kultūros žydinčias dirvas!...

Povilas Žadeikis.

"SANDARA" "THE LEAGUE"

Published Weekly at Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, Editor KASTANTAS NORKUS.

Subscription Rates: In the United States \$2.00 To Canada \$2.50 Six months \$1.00 To Foreign Countries \$2.75 Single copy 5c. Business Manager M. J. DAMIJONAITIS.

SANDARA AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS ORGANAS

Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00 " " Kanadoje \$2.50 " " (Užsieniuose) \$2.75 Pavienis numeris 5c. Pinigus reikia siųsti Pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu.

SANDARA 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Prisinti Redakcijai rankraščiai turi būti su autoriaus parašu ir adresu, mašinėle arba rašalu parašyti ant vienos popieriaus lapo pusės. Prisinti raštus Redakcija trumpina ir taisyti pagal savo nuojūrą. Netinkami spaudai smulkūs raštai - korespondencijos, eilės - autoriams išanksto nereikalaujant jų gražintimo, nekinama ir autoriams negražinama.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Del Amerikos Lietuvių Atstovybės Lietuvos Steig. Seime.

Kauno "Santaroje" randaime toki pranešimą:

Amerikos Lietuviai nori turėti savo atstovus mūsų Steig. Seime ir jungtinė katalikų ir tautininkų Taryba jau išrinko 4 atstovus ir žemiau dedamu raštu praneša apie tai mūsų valdžiai.

Lietuvos valdžiai Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Sveikinimas: Kadangi prisitariu laikas suaukimo Lietuvos Steigiamajam Seimui, ir kadangi mes, Amerikos Lietuviai, randame būtina reikalingu šiame Seime turėti savo tinkamai akredituotą atstovybę, todėl šiuo Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba patvirtina nuo savęs buvusius Delegacijoje prie Taikos Konferencijos Amerikos Lietuvių atstovus, būtent: inž. Tamą Naruševičių, adv. Bronių K. Balutį, kun. J. Dobužį ir kun. J. Žilų, ir paveda jiems, o niekam daugiau, įeiti Lietuvos Steigiamajam Seimui su pilnomis teisėmis atstovų nuo Amerikos Lietuvių.

Apie tai mes informuojame Amerikos Lietuvių Tarybą (Lithuanian Council of America) arba taip vadinama "katalikų sriovės" Tarybą, kaip lygiai ir visą spaudą. (pasirašė) J. O. Širvydas, Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Sekr.

Amerikos lietuviai netik nori, bet turi teisę ir privalo turėti savo atstovus Lietuvos Steig. Seime. Nes jeigu Amerikos lietuviai turi teisę, norą ir pasišventimą aukavime Lietuvos žmonių gelbėjimui nuo bado ir karės audros, tai jie turi teisę tart savo žodį ir Steig. Lietuvos Seime kas-link politinės Lietuvos liaudies laisvės, kas-link Amerikos lietuvių norų Lietuvai.

Nors Amerikoje yra apie 700,000 lietuvių vienok moralę ir legalę teisę siųst savo atstovus ir dalyvaut Lietuvos Steig. Seime turi tie, kurie parodė savo dosnumą ir pasišventimą Lietuvos reikalams.

Gi tie, kurie ironiškai žiūrėjo į desperatišką Lietuvos liaudies kovą už savo savitovybę, kurie tyčiojosi iš Lietuvos liaudies laisvės, tie,

mes manome, ir amžinai tyčiojosi, "kritikuos" ir sarkastiškai "filosofuos" apie Lietuvos demokartinės respublikos formavimąsi. Jie jaučia gėdą del to kad nepadavė ne kąsno duonos Lietuvos baduoliams, nepadavė nė vieno rubo Lietuvos tremtiniams, negelbėjo pirkt gyduolių nę ginklų, kad Lietuvos darbininkai galėtų išlikti nuo karšiu laukuose kilusio tifo ir infliuzenos ir atsigint nuo paliokiškų, rusiškų ir vokiškų grobių, kurie su šautuvais ir kanuolėmis liudami suvargintų Lietuvos gyventojų kraują juos atkartotinau bandė pasiimt savo vergijon.

Lietuvos žmonės žino kas jiems pagelbėjo sunkioje kovoje, — jie su džiaugsmu priims į Lietuvos Steig. Seimą juos gelbėjusių Am. lietuvių atstovus.

Nekalbant apie minėtų atstovų sąstatą, reikia pasakyti, kad keturių atstovų nuo Amerikos lietuvių yra toli gražu permažai.

Ar visuose klausimuose Amerikos lietuviai turės balsavimo teisę — tai išriš St. Seimo rengėjai Kaune, bet Amerikos lietuviams reikia pasistengt pasiųst nors porą desėtkų atstovų nuo šelpusių Lietuvą draugijų ir organizacijų.

Reikia atminti, kad šiandien mes Amerikos lietuviai, susinešdami su savaisiais Lietuvoje, su jais susinešame jau ne kaip su rusų caro ar vokiečių kaizerio ir jų šaikų vergais, bet jau kaip su nepriklausomos Lietuvos piliečiais.

Pasiutimas dabar pat Lietuvos kelių desėtkų Amerikos lietuvių darbininkų atstovų daug mažiau lėsuotų negu pagarsėję Am. Liet. Seimai.

Draugijų ir organizacijų atstovai turi būti siunčiami planingai, kad jie atneštų moralę naudą Lietuvos ir Amerikos lietuviams ir kad tuom pačiu kartu Lietuvos žmonėms pagelbėtų materialiai dar kartą dosniai paremdami Lietuvos Respublikos Rumų statytojus.

Italija Pripažino Lietuvą.

Italijos valdžia pripažino Lietuvos neprigulmybę — de jure. Italijos ambasadorius baronas Makkioro jau atvyko į Kauną. Lietuvos atstovas Italijoje priimtas kaip pilnai nepriklausomos šalies atstovas.

Reikia tikėti, kad Anglija, kuri pripažino Lietuvos de facto valdžią — dabar pripažins de jure. Taipgi reikia manyti, kad ir Francija atsivėlės į Italiją, Švediją, Šveicariją, ir kitas šalis, kurios skaitosi su Lietuva ir nustos rėmus Lenkijos imperialistus, žudancius Lietuvos žmones. Gal dabar ir Amerika nustos svajojus apie prijungimą Lietuvos prie monarchistiškos Rusijos, nes monarchai Europoje jau baigia rykti.

Apžvalga.

Teisėmis Naudojasi, bet Pareigų Pildyt Nenori.

Lietuvos kunigų organe, Kauno "Vienybėje" Plungiškis rašo įdomią korespondenciją iš Rietavo. Įdomumas ne nuotikyje, bet išvadžiojimuose. Dalykas tame: lendačius į politiką kunigus Lietuvos darbininkai priverčia atlikinēt piliečių pareigas. Štai kokius "baisius" dalykus aprašo minėtas Plungiškis:

"Rietavo valsčiaus valdyba, nuo pat pradžių savo gyvenimo, reikalauja iš klebono atlikti visas pareigas lygiai su kitais valstiečiais. Klebonas iš sykiu nenorėjo pasiduoti, aiškindamas, kaip kunigas, esąs liuosas. Betgi, valsčiaus valdybos spyrimas, net ir baudžiamas šimtais auksinų — už nevažiavimą į stoiką, pradėjo nešti tą našta. Savo arklių neturėdamas, stoikon važiuoti samdydavo kitus. Staigiai buvo toks atsitikimas. Gruodžio 7 dieną apie 23 val. gauna iš valsčiaus paliepimą nuvežti į Plungę 3 milios kelio, kareivį. Kas jaryti? Laikas vėlus. Arklių savo nėra. Samdyti naktį, kame taip greitai gausi. Nevažiavus nubašs kelias šimtus auksinų, jau ir taip įkėrio mokėti, dejuoja sėdėdamas prie stalo klebonas. Pagailo klebono vikarui kun. Keršuliui. Žinuką klebonė? Kame čia dabar naktį ką gausim, vežu aš tą kareivį į Plungę, kitaip klebonas vėl turės su valsčium nemalonumų. Atvykus keleiviu į kleboniją pasirodė esama ne kareivio, bet jauno karininko, kurs, tikt užbaigęs karo mokyklą, vyksta prie savo dalies. Taip kunigas Keršulis jauna karininką apie 1 valandą nakties pristatė Plungės milicijon.

Nustebę milicijonieriai išvydė ne paprastą vežėją ir dar pačiam vidumaktyje. Tai tau ir laikai kad ir kunigams reik a važiuoti į stoiką! Taip dar lig šiolei nėra buvę nei prie maskolių, nei prie vokiečių. Gal rietaviškiai vyras ims greit vartyti savo kunigėlius rinkos plaučiu?"

Taigi, taigi kad nauja galdynė Lietuvon atėjo. Maskoliški ir vokiški žandarai išsinešdino ir gyvenimas Lietuvoje pakitėjo. Popai, kunigai, rabinai, ponai ir gaujos dykaduonių apgailėtauja carišky laikų, kur jie viešai gyrėsi, kad malšina kramolą, bet šiandien Lietuvoje viešpatauja Lietuvos liaudis del to ir einama prie luomų ir klesų pilietinių teisių ir pareigų lygybės.

Amerikietis, žuvęs už Lietuvos Laisvę.

Šioje karėje daugybė lietuvių yra žuvusių kovojant už demokratybę po Dėdės Samo vėliava.

Dabar "Sandara" gavo jau tikras žinias apie žuvusį amerikietį kovojusį už Lietuvos laisvę po Lietuvos vėliava. Jo vardas Samuelis Harris.

Lietuvos laisvės priešai, norėdami sukurstyt Ameriką prieš Lietuvą nužudė leitenantą Harrisą, o paskui per spaudą baisiausių melagisčių prirašo apie Lietuvą, bukten revoliucija, etc.

Mes "Santaroje" teisingai nuspėjome, kad jeigu Harris tapo nušautas, tai nužudė ne kas kits, kaip tik Lietuvos laisvės priešai. Dabar iš Lietuvos laikraščių patiriame, kad Harrisą nužudytojais nę kalbēt lietuviškai nemojėjo viliugingais tikslais į kariuomenę buvo pastoję, o už jų pečių stovėjo svetimų

priešingų Lietuvos laisvės šalių agentai.

Lietuvos valdžios oficioze No. 46, vasario 27, 1920, skaitome toki liudną nekrologą:

Amerikiečių Brigados Vyresnysis leitenantas Samuelis Harris (amerikietis) sužeistas 1920 m. vasario 23 d. Kauno Aleksote kovoje su maištininkais. Mirė vasario 24 d. 1 val. 37 min. dieną. Vasario 27 d. bus eksportuotas į gelež. stoji, iš kur velionis siunčiamas į Ameriką. Dalinasi nuliudimu jausmais, Vyr. Karo Vadas ir Karininkai.

Ten pat yra sekantis aprašymas apie Harrisą ir apie jo mirtį:

"Š. m. vasario 23 d. kovoje del mūsų laisvės žuvo neketuvis, amerikietis karininkas Harris. Šmulkesnių jo biografijos žinių tuo tarpu mums nesekė gauti. Žinom tik, kad velionis 1914 m. buvo įrašytas į kariuomenę Pensilvanijos valstybėje. 1916 m. pakeltas seržantu ir nukirtas į tiekimo tarnybą. Ligi 1916 m. gruodžio m. lydėjo prekių traukinius į Meksiką ir 1917 m. kovo mėn. iš pulko paleistas. Tų pat metų liepos mėnesį vėl pašauktas į kariuomenę ir pirmuoju seržantu nukirtas į C. G. 112. Buvo prityręs šautuvų ir durtuvų instruktoris. Nun vasario 1918 m. jau jį matom Prancuozose, kur jis rugsėjo mėnesį jau komanduoja pėstininkus ir 37 M.M. plastunų dalį. Ligi karo pabaigos 8 mėnesius buvo bataliono adiantu. Kaip pareiškia jo draugai lietuviai karininkai, velionis buvęs drašulis, labai lengvai ir greit orientuodavęsis visokiomis aplinkybėmis ir buvęs kareivis, kurs tukstanty tik vienas tesutinkamas.

Kilus pavojui mūsų laisvei, vėlionis drauge su kitais, amerikiečiais karininkais savo noru pasiūlė eit padēt mums kovot Vasario 23 d. 11 val. rytą vėlionis drauge su kitais lietuviais ir amerikiečiais karininkais ir kareiviais gavo įsakymą paimt lakuną kareivines, kuriose buvo įsistiprinę maištininkai. Atvažiavę automobiliu į Aleksoto tiltą ir sužinoję, kad riaušinininkai gerai apsiginklavę ir įsistiprinę, vėlionis ir dar vienas lietuvis karininkas pradėjo eit į riaušinininkų pusę ir patirt dalykų, sužinot jų pajėgų ir tikslų. Pasiėmę vieną lakuną kareivį vesti, drašuliai atėjo į maištininkus, pasisakė esą "nuo armijos" ir paprašė pašaukt sukilėlių vadą.

Čia reikia pažymėti, kad prakalbinti lietuviškai, sukilėliai nieko nesupratę ir ėmė kalbēt rusiškai. Vadui drašuliai davę suprast, kad sukilėlius siaučia, tik nesakę, kas, ir ūkinę, kad geriausia but pasislėpus namuose. Paklausti apie savo tikslus, sukilėliai pasakė tik "saugoją turiją". Patarimo pasislėpt paklause, ir dabar reikėjo pranešt apie tai saviškiams. Padrašinti pasisekimo ir bijodami, kad juos neįtartų šnipaujant, velionis ir jo draugas, palikę kareivį vedėją, ėjo į savuosius. Taip jiems beeinant Aleksoto pakalnėje į vėlionį Harrisą paleido ar 15 šuvių, ir jis buvęs sunkiai sužeistas. Rytąjau dieną mirė nuo žaizdų.

Tokiomis aplinkybėmis žuvo del mūsų laisvės tolimos ir svetimos mums šalies žmogus karininkas Harris.

Niekumet Lietuvos sunų nepamirš tavęs svečiašalio, del jų laisvės savo galvą paguldžiusi!"

Išreikšdami savo giliausią užuojautą leitenanto Harrisą so šeimynai, mes geidžiame, kad formuojama Amerikoje lietuvių kareivių brigada — Lietuvos Laisvės Sargų organizacija — išreikštų tinkamą pagarbą už mūsų tėvynės laisvę žuvusiam karžygiui - amerikiečiui.

Apie Lietuvos Paštą.

"Santaros" No. 5, patilpęs Paštinnoko straipsnis, kuriame pranešama, kad Lietuvoje jau veikia virš 100 pašto įstaigų:

Iš Laikinosios Lietuvos sostinės — Kauno miesto — paštas siunčiamas traukiniais ir arkliais. Traukiniai paštas eina kasdien išryto sekančiais ruožais: 1) Kaunas — Šiauliai — Mažeikiai;

Kaunas — Šiauliai — Tauragė; Kaunas — Mažeikiai — Prekulė — Kretinga; Kaunas — Radviliškis — Ilaukė. 2) Kaunas — Kaišėdorys — Ziežmariai. 3) Kaunas — Kybartai;

Kaunas — Vilkaviškis — Mariampolė — Kalvarija — Šeštakavas — Lazdijai; Kaunas — Šakiai — Naumiestis. Paštas vežamas arkliais 3 kartus į savaitę: sekmadieniais, antradieniais ir penktadieniais.

Kaunas — Prienai — Balbieriškis — Alytus — Seirijai. Du kartu į savaitę: antradieniais ir penktadieniais: Kaunas — Vilkija — Veliuona — Šilinė — Jurbarkas. Kaunas — Bobtai.

Paštu galima siųsti tik paprasti laiški, apdrausti laiški, banderolės siuntiniai ir pinigai. Pinigai reikia siųsti perlaidomis. Į užsienį pinigų paštu siųst negalima.

Korespondencija siunčiama užsienin ir gaunama iš užsienio per Kybartus ir Liepajų. Nuo pirmo Saussio, 1920 m. ligi 18 Vasario iš užsienio buvo gauta: iš Amerikos 292 maišu su korespondencija, iš Francijos — 140, iš Vokietijos — 92 maišu. Be virš minėtos korespondencijos iš Amerikos gaunama ne mažai siuntinių.

Iš Anglijos, Afrikos ir kitų šalių gaunama kor. atskirais pašto paketais.

Jei užsienio kor. patenka Lenkijon ir Lietuvą pasiekia per Kalvariją, tai bemaž. visi laiški buva gerokai apdraskyti, vokos nugnaibiotos ir dalis vokų be indėlio.

Į Lenkiją ir Rusiją korespondencija nepriimama ir nėra siunčiama. Išskyrus Rusiją ir Lenkiją, paprasti ir apdrausti laiški ir banderolės siuntiniai galima siųsti į visą pasaulį.

Netiesą Rašo.

"Vienybė Lietuvinkų" pranešė, buk "Sandaros" redaktorius, Kastantas Norkus, rezignuoja nuo ALTS. organo redagavimo. "Garse" rašoma, buk "Sandaros" redaktorius jau rezignavo ir rašant neapšeinama be melų — pliauškiama, buk "Sandara" silpnėja. "Dirva" parąšė, kad vieton K. Norkaus, "Sandarą" redeguesęs p. J. Baniulis.

Kiekvienas doras žmogus pripažįsta tą faktą, kad Sandara ir jos organas šiandien nesulyginamai tvirčiau stovi negu pusantrų metų laiko tam atgal, ir kas vadovaujasi teisybe, tas beabejone, gerai žino, kad Sandara yra galinga Amerikos lietuvių tautininkų demokratų Partija, o imant domon jos sutvėrimo laiką — ji yra daug praklinių darbų nuveikus ir jos organas labai skaitlingai skleidžiasi lietuvių visuomenėje. Šiandien Sandara jau atsistojo ant tvirtų pamatų. Pirmiems mūsų Partijos darbininkams teko sunkiai padirbėti, bet dabar Sandaros bujovimas užtikrintas ir yra galimybė jos organą tobulinti iki augščiausio laipsnio.

Minėtiems laikraščiams šioni pranešame, kad K. Norkus nuo "Sandaros" redagavimo nepasitraukė.

Vieton Dr. Šliupo Latviuosna Paskirtas Dr. Zaurius.

Lietuvos valdžia savo atstovu Rygoje vieton Dr. J. Šliupo paskyrė Dr. Zaurių. Šliupas gal apie sekantį gegužės mėnesį pribus Amerikon Lietuvos Valstybės reikalais. Amerikos lietuviams butų neišpasakytas džiaugsmas, kad buvusis Amerikos Lietuvių Tautinės San-

daros pirmininkas pributų Amerikon ir perstatytų Lietuvos padėtį. Daugybės Amerikos lietuvių darbininkų — profesionalų, amatninkų, biznierių neatsilikut nuo gerb. Dr. Šliupo, kuomet jis vėl važiuotų Lietuvon.

Lietuvos Kairiųjų Grupių Delegacija Pas Ministrų Pirmininką.

Seimui besiantarint Lietuvos kairiosios grupės rupinasi, kad Seime galėtų dalyvaut visi Lietuvos piliečiai. Lietuvos Soc. Liaud. Demokratų organas "Darbas" praneša, kad

Vasario 17 d. pas ministrų pirmininką atsilankė kairiųjų grupių ir žydų atstovų delegacija del karo stovio nuėmimo ir rinkimų laisvės užtikrinimo. Delegacijoje atstovavo: socialdemokratams — St. Kairys, socialistams liaudininkams demokratams M. Sleževicius, "Santarai" — P. Leonas, Valstiečių Sąjungai — A. Rimka, visoms žydų grupėms (išskiniart bundiečius) — Rosenbaumas, be to dar Valstiečių Sąjungos suvažiavimo išrinkta delegacija, susidedanti iš Sabo Vėdego ir Bieliuno. Nesant ministerio pirminiko, delegaciją priėmė jo pavaduotojas, teisingumo ministeris L. Noreika. Delegacijos vardu kalbėjo St. Kairys, o jo pranešimą papildė kiti grupių atstovai, nurodydami į pavojų, kuris gręstų Lietuvos valstybei ir pačiam Steigiamajam Seimui. Jei nebutų tuojau panaikinta karo stovis ir užtikrinta pilna rinkimų laisvė. Ypač buvo atkreipta domė į projenktuojamus naujos įstatos del karo teismų kompetencijos ir įstatymo apie susirinkimus, kuriuos priėmus karo stovis ir valdininkai saulyybė faktiniai tebutų, nors formaliai karo stovis ir butų nuimtas. Valsčių Sąjungos atstovas dar nekrepė domė į tai, kad bolševikų ir kt. agentų yra varoma agitacija kariškių tarpe prieš St. Seimą tuo pagrindu, kad kariškiams neleidžiama balsuot, ir pranešė Valst. Sąjungos suvažiavimo nutarimą, kurio reikalajama leisti ir kariškiams balsuoti, be jokios agitacijos. Į visą tai ministerio pirminiko pavaduotojas pareiškė, kad valdžia yra nutarusi karo stovį panaikinti, politikos nusikaltimų karo teismai netiesią, bet kariškiams balsuoti nebusią galima duoti, nes disciplina iširtų."

Idomus Kurjozas.

Rankpelnyje", No. 4, visas pirmas puslapis buvo užimtas V. Kapsuko nekrologu ir buvo įdėta du paveikslai: Kapsuko ir Kapsukienės. Gi dabar Kauniškio "Darbo" 13-to No. apžvalgoje del to dalyko rašoma:

"Rankpelnis", Anglijos lietuvių komunistų organas, š. m. Nr. 4, rašydamas V. Kapsuko nekrologą iš kažkur ištraukęs įdėjo Mortos Zaunytės paveikslą ir padėjo parašą: "Vincio Kapsuko moteris Mickevičienė."

Kad laikraščiai kartais gyvų žmogų numarina — tai pasitaiko, bet kad butų ir apvesdinti — tai, rodos bus bene pirmas atsitikimas. Nes faktas yra, kad p. Morta Zaunytė nei Kapsukienė, nei Mickevičienė niekumet nebuvo."

LIETUVOS FINANSINĖS MISIJOS MARSRUTAS RYTINĖJE PENNSYLVANIJOJE.

Lietuvos Misija lankysis šiose apie linkėse su Lietuvos Paskolos reikalais šiomis dienomis: Balandžio 11 d., Edvardsville, Pa. p. p.

- " 11 " Wilkes Barre, Pa., vak. " 12 " Plymouth, Pa. " 13 " Wanamie, Pa. " 14 " Sugar Notch ir Plains, Pa. " 15 " Forest City, Pa. " 16 " High Park, Scranton, Pa. " 17 " Eynon, Pa. " 18 " Durea, Pa., popietėje. " 18 " Pittston, Pa., vakare. " 19 " Scranton, Pa.

Jei įvyks angliakasių streikas, tuomet L. Misija neatsilankys. A. Galinskas, Pittston, Pa.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Nauja Buvaine

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION, 294 Eight Ave., Cor. W. 25-th Str., New York.

Ką tik užbaigus savo organizatyvį darbą, L. A. Bendrovė apvainikavo jį persikelimu, į naujus, gražius, nuosavus namus, kurių paveikslą čionai matote. Namai yra dideli, patogūs, kainuoja L. A. Bendrovei \$100.000.00 ir yra specialiai pritaikinti L. A. Bendrovės Raštinei augštutiniuose augštuose, gi apačia įtaisyta Lietuvių Bankui. Taigi nuo šio laiko L. A. Bendrovė nustoja būti pas kitus kampininkes persikeičia į šeimyninką pas savo — nuosavuose namuose, — Nauja L. A. Bendrovės pastovi buveinė yra specialiai pritaikinta prie L. A. Bendrovės plataus veikimo ir randasi nepaprastai patogioje vietoje, New Yoke, pačiame centre visų susisiekimo kelių, arti gelžkelių stočių ir laivų dokų, — taip, kad Amerikos lietuviai turi dabarties puikiausią vietą atlikinėjimui savo ekonominių ir bankinių reikalų.

Užtat, užbaigus visą savo vidujinio susitvarkymo darbą, L. A. Bendrovė šiuomi praneša plačiai Amerikos lietuvių visuomenei, kad savo įvairiuose skyriuose atlieka geriausiai, nuosekliausiai ir pigiausiai sekančius reikalus:

1. FINANSINIS SKYRIUS — atlieka organizavimą ir finansavimą pramonės ir prekybos įstaigų kaip Amerikoje taip ir Lietuvoje.

2. LEGALIS SKYRIUS — išdirba įgaliojimus, pajieško paveldėjimus kaip Amerikoje taip ir Lietuvoje ir atlieka visus kitus teismiskus patarnavimus.

3. — BANKINIS SKYRIUS — a) siunčia pinigų į Lietuvą sulig bėgančio kurso, išrupina pasportus važiavimui į Lietuvą, parduoda laivakortes, išmaino pinigų, perveda pinigus į Lietuvos Bankus ir tt. b) Tarnauja kitiems Bankams ir Bankieriams pervesdinime pinigų į Lietuvą.

4. LIETUVOS SKYRIUS — 24 Laisvės Alėja, Kaunas, patarnauja Amerikos Lietuviams visuose pramonės ir prekybos reikaluose sąryšyje su Lietuva.

TAIGI KAS TURI KOKĮ NORS PRAMONĖS, PREKYBOS AR BANKINIŲ REIKALŲ, VI-SUOMET GAUS PATARNAVIMĄ LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖJE, VIENINTELEJE ĮSTAIGOJE NUOSEKLIAI IR RIMTAI RIŠANČIOJE EKONOMINIUOSE REIKALUOSE AMERIKOS LIETUVIUS IR LIETUVĄ.

PERSKAITYKITE KAS SEKA IKI GALUI.

Paskutiniais laikais Lietuvos Atstatymo Bendrovė susidurė su taip daug visokių užpuolimų, šmeižtų, įtarimų ir neapykantos, kad į sitą viską yra būtinas reikalas atsakyti, tuo labiau, kad Raštinė, užimta iki paskutiniams laipsniui baigimu kelti L. A. Bendrovės kapitalo ir tvirtinimu L. A. Bendrovės vidujinės organizacijos nei vienos minutės laiko negalėjo pašvesti atsakinėjimui į šmeižtus bei užpuolimus. Netikėtai tas. Daugelis paprasto biznio laišku dėlei augščiau išdėstytų priežasčių, kaip lygiai iš priežasčių darbo, surišto su ruošimosi prie kraustymosi, negalėjo būti laiku atliktas. Užtat, L. A. Bendrovės Raštinė šiuomi atspirašo prieš visus tuos, kieno laišku būvo neatsakyti į laiką.

Bet ne tame dalykas. — Kuomet koks nors darbas pradeda kiek geriau sektis, tuojaus atsiranda pavyduolių, kurie, įtempę visas savo pastangas, kliudo veikimui. Šiuo laiku tokiame pat padėjime atsirado ir Lietuvos Atstatymo Bendrovė. Pasekmingai užbaigus savo organizatyvį darbą, sukėlus rimtą kapitalą reikalingą Lietuvos ekonominio atstatymo darbams, persikeliant į gražų, nuosavą namabuveinę ir įeinant jau į tikrą, rimtą veikimą, Lietuvos Atstatymo Bendrovė staiga ir netikėtai susitiko su didžiausiais išpašalių užpuolimais. Gerbiamiesiems skaitytojams, beabejo, teko matyti straipsnius "Keleivyje", "Drauge", Keistučio šliupo straipsnius "Tėvynėje", J. W. Liutkausko straipsnius "Vienybėje Lietuvinikų". Tas viskas ir dar skleidimas visokių šmeižtų žodžių, daug blogo padaro L. A. Bendrovei ir labai kliudo josios normaliam darbavimuisi ir veikimui. Taigi, kad tam viskam ant toliaus užkirsti kelią, žemiaus paduodame paaiškinimus, kurie parodys dalykus tikroje šviesoje.

Bet pirm, negu eisime su išaiškinimais punktas po punktu, reikia įsižiūrėti iš kokių šaltinių išeina daugiausia užpuolimų. Rašo prieš L. A. Bendrovę "Keleivis" ir "Draugas" — juk aišku kodėl vadovaujasi partvyviais po-

budžiais, nemoka suprasti, kad L. A. Bendrovė yra ekonomine organizacija, stovinčia nušaliai partijų. Keistutis šliupas patalpino "Tėvynėje" niekuomi nepamatotą straipsnį prieš mūsų Bendrovę tikrai iš asmeniško keršto prieš kai-kuriuos Lietuvos Atstatymo Bendrovės direktorius, ant kurių jis yra užpykęs. Pagaliaus ant kiek pasitikėjimo vertas Keistučio šliupo straipsnis, galimas sau atsivaizdinti atsiminus jojo iškeltą skandalą spaudoje prieš keletą metų — garsioji politiška "šnipijada", kurioje Keistutis šliupas be pamato įtarė ir kuriuo apipylė visą eilę mūsų, veikėjų purvais kas vėliaus pasirodė neteisybė, — J. W. Liutkauskas purvu drabsto Lietuvos Atstatymo Bendrovę užtat, kad pralaimėjo savo kandidatūrą į L. A. Bendrovės direktorius, gi jo sėbrai - pasekėjai prigelbsti jam klaidinti mūsų visuomenę nuomonėje apie L. A. Bendrovę. Ir taip iš eilės.

Bet dar ne tame dalykas. Svarbu yra perkrauti punktą po punktu kai-kuriuose tų užpuolimų prieš L. A. Bendrovę.

1) Nedemokratingumo užmetimas. — Užmeta L. A. Bendrovei, buk ji nėra demokratiška įstaiga ir nėra demokratiškai vedama. Visupirmausia, reikia atsimiti, kas tai yra L. A. Bendrovė ir kokiems tikslams ji yra suorganizuota. L. A. Bendrovė buvo suorganizuota su tikslu prigelbėti Lietuvai ekonominiai atstatyti. Yra tai todėl finansinė įstaiga, prie kurios suorganizavimo prisidėjo suvirš 5.000 narių. Iš to atžvilgio ir iš atžvilgio josios prakilnių tikslų L. A. Bendrovė yra mūsų tautos visuomeninė organizacija. Kaip finansinė įstaiga, tačiau, L. A. Bendrovė negali valdytis tokiu pat būdu, kaip kokia nors pašalynė draugystės, kur kiekvieną klausimą apsvarsto visi nariai. Tas pagaliaus, ir nebutų galima akyvaizdoje 5.000 narių išmėtytų po visą plačią Ameriką. Taigi dėlei tų priežasčių L. A. Bendrovės organizatoriai (tai yra Amerikos Lietuvių Ekonominis Seimas, laikytas Brooklyne, N. Y. Rugšėjo 28 ir 29 dd., 1918 m.) permatydami tokias sąlygas, nus-

prendė, kad L. A. Bendrovė turi but vedama direktorių Tarybos, susidedančios iš 9 direktorių, renkamų ant trijų metų, darenkant kas metai po tris direktorius į vietą trijų išstojančių. Direktoriai, sulig to nustatymo turi buti renkami kas metai visuotiniame narių susirinkime, kur kiekvienas narys balsuoja sulig savo įdėlio-šerū. Tokiu būdu yra suorganizuotos visos Amerikos finansinės korporacijos, ir tas atrandama tokioj demokratiškoj šalyj kaip kad Amerika kaip vienintėlis demokratinis budas finansinių įstaigų valdymui. Lietuvos Atstatymo Bendrovė kaip tik ir valdosi tokiais Amerikoje priimtais demokratiniais dėsniais ir tas tik gali vadinti ją nedemokratiška, kas nemoka atsikirti finansinės įstaigos nuo pašalpinės draugystės.

2) Užpuola ant L. A. B-vės už pasiūstus į Lietuvą kerosiną ir gazoliną, buk tos prekės esą perbrangios, buk L. A. B-vė nemokėjo jų pirkti permokant už jas kuomet kaina buvo tik 19c. už galioną, — buk pagaliaus L. A. B-vė norėjo pasipelninti iš nuvargusios Lietuvos.

Kerosino reikale štai kaip dalykas yra. Visas kerosinas koks tik yra vartojamas dabar Europoje eina iš Amerikos. Kito kerosino nėra tuo tarpu. Tikrinimas buk Rumunijos ar Galicijos kerosino šaltiniai teikia jau žibala Europai, yra neteisingas. Operavimas tų šaltinių negalės prasidėti bent be kelių metų. Kerosinas vartojamas Lietuvoje paeina irgi iš Amerikos ir gabenamas yra per Vokietiją, tokiu būdu Lietuvos gyventojai moka vokiečiams už pėną. L. A. B-vė mokėjo už žibala ne 19 c. už galioną kaip buvo rinkos kaina, bet tikrai 18c. už galioną. Priskaičius transportaciją, kuri po kareli buvo brangesnė negu pati prekių kaina, priskaičius apipakavimą į medinius ir geležinius bosus (bačkas) be kurių Lietuvoje negalima butų prekių išparduoti, priskaičius apdraudą ir visus kitus iškaščius, kaina žibalo Lietuvoje pasidarė augštą, bet vis delto pigesnė negu gabenimas žibalo iš Vokietijos. Jug kitaip Lietuvos žmonės, turėdami pigesnę žibala iš Vokietijos neišpir-

ktų L. A. B-vės žibalo, jei reikėtų už jį mokėti brangesnę kainą Tuo tarpu, prieš kelias dienas gavome iš L. A. Bendrovės skyriaus vedėjo Kaune, A. Vosylius laiška, kuriame jisai praneša, kad visas L. A. B-vės žibalo siuntinys duosias pusę milijono auksinų pelno virš tos sumos už kokią mes paskyrėme žibala Lietuvoje išparduoti. Reiškia Lietuvos žmonėms patarnauta ir L. A. Bendrovei padaryta pelno.

3) Reikale Resorcino Chemical Co. tankiai užmetama yra kad nėra užtikrinta, jogei L. A. B-vės suteikta Resorcino Bendrovei stambesnė paskola duos L. A. Bendrovei pėną ir bus pilnai apsaugota.

Su Resorcino Bendrove dalykas štai kaip stovi: Josios išdirbamojo resorcino pareikalavimas Amerikos rinkoje, po kareli taip netikėtai pakilo, kad mažytė dirbtuvėlė ant tiek išsitobulino, kad šiandien Resorcino Bendrovės resorcinas skaitosi geriausiu Amerikoje ir kad svaras resorcino Bendrovei apseina nuo \$1.50 iki \$1.75, gi rinkos kaina yra \$3.75. Tokiu būdu lieka gryno pelno apie \$2.00 nuo svaro. Kad išpildytė visus užsakymus reikėjo statyti naują, kelis kart didesnę dirbtuvę, šalyje mažos senos dirbtuvėlės (kuri posenovei dirba). Abi dirbtuvės turi užsakymų ir užtikrinto darbo bent ant pusantrų metų, t. y. nemažiau kaip ant 100.000 svarų resorcino. L. A. B-vės paskola Resorcino Bendrovei buvo suteikta arba avansuota, del pastatymo naujos didelės dirbtuvės, kuri jau yra užbaigta ir pradėjo darbą. Paskolos užtikrinimas yra tame, kad L. A. B-vė yra padariusi tvirtai rišančius kontraktus, turi pirmą mortgage ant Resorcino Kompanijos nuosavybės ir kad turi savo rankose sukėlimą reikalingo padidinti produkcijai kapitalo \$100.000.-00 iš kurio paskola bus apmokėta.

4) Dar vienas svarbus ir skaudus užmetimas, tai ėmimas aukštų kainų už pinigų siuntimą į Lietuvą. L. A. B-vė pirma pratrynė takus siuntime pinigų į

Lietuvą. Buvo padėta tam daug lėšų ir vargo kol dalykas tapo pastatytas ant tvirtų pamatų, kaip kad stovi dabar. Bet buvo viena nelaiminga aplinkybė, kad Lietuvos pinigų kursas labai keitėsi ir prieš kelis mėnesius buvo daug aukštesnis negu dabar. Tiems žmonėms užtat, kurie buvo pasiūtę pinigus į Lietuvą sulig seno kurso, šiandien kuomet gauname laiškuose iš Lietuvos pranešimus, kad ten gauta daug mažiau negu tai butų sulig dabartinio kurso, atrodo buk L. A. B-vė yra juos nuskriaudusi. Dar labjaus pablogina sąlygas toji aplinkybė, kad pastaruju laiku atsirado žmonių ir įstaigų, kurie pradėjo konkurenciją siutime pinigų numušant jų kursą iki negaliam laipsniui. Butų gerai, jei tie visi pigus siuntėjai ištikrųjų turėtų išdirbtą budą ir įgytą pritrimą pinigų siuntime, kaip kad L. A. Bendrovė spėjo jau išvystyti. Bet to nėra, gi visuomenės mintis yra pertai suvadžiojama nustatoma prieš L. A. B-vę. Nors mes žinome, kad už kelių mėnesių, kuomet žmonės turės progą persitikrinti, jog pinigai pasiūti per L. A. B-vę daeina sulig adresu, gi kitų siunčiami pinigai tikrai eina, — žmonių simpatijos vėl pgryzš prie L. A. Bendrovės.

Negana to, — nuo mūsų atstovo Lietuvoje gerb. V. K. Račkausko gavome laiška iš Kauno, kuriame jisai praneša, jog 60% viso mūsų pasiūsto žibalo, paėmusi yra Lietuvos valdžia. Kas -kas, o valdžia, rodosi, neimtu žibalo, kuris galima butų kitur pigiau gauti.

Taigi, prieš tokius užpuolimus ir užmetimus atsistoja šiandien L. A. Bendrovė. Tas viskas suprantama, kliudo mūsų prakilniam darbui. Reikėtų, tačiau, L. A. B. priešams suprasti, kad darbo vistiek jau nebus galima suardyti, įstaigos jau vistiek nebus galima sugriauti, L. A. Bendrovė jau stovi ant tokių tvirtų pamatų, kad blogos valios žmonės jau negali pakenkti. Gi su pagelba skaitlingos armijos mūsų narių, su užuojauta visuokios dalies mūsų plačiosios visuomenės, L. A. Bendrovė atliks didelius darbus Lietuvių Tautos ekonominio atstatymo dirvoje.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė.

Lietuviai Amerikoje

NASHUA, N. H.

Susitvėrė L. L. Paskolos Stotis. K. Norkaus ir A. Ivaškevičiaus Prakalbos.

Kovo 14, buvo surengtos didelės prakalbos Tremont teatre. Žmonių buvo daug. Pirmiausia kalbėjo miestas majoras H. A. Burqua, kuris puikiai pakalbėjo apie bonų pirkimą ir ragino visus pirkti L. L. Bonus. Toliau kalbėjo p. K. Norkaus ir p. Ivaškevičius. Ypač puikiai kalbėjo K. Norkaus. Kalbos buvo be jokių užgauliojimų, kas ir tinka del tokių prakalbų.

Ten pat sutverta buvo ir komitetas del užrašinėjimo bonų. Bonus užrašinėjo šie: T. Bakanauskas (kurio pastangomis ir šios prakalbos buvo surengtos), A. Trainavičius, S. Zapėnas, L. Nadzeika, A. Simakaitė, J. Makola, S. Kudžma, V. Karpicius, J. Overka, V. Bartuška, A. Judickas. Bonų užrašyta už \$5000.00. Pasizadėjusių daug. Aukų del šaulių ir padengimo lėšų surinkta \$57.14c.

Aukavo: P. Kuzma 10 dol., T. Bakanauskas 5 dol., A. Trainavičius 5 dol., S. Zapėnas 2 dol., P. Matuska 1.25.

Po \$1.00: P. Gaidis, A. Zautra, J. Overka, V. Navickas, J. Trainavičienė, J. Andriuskevičius, J. Skliutas, J. Trainavičius, K. Nadzeika, A. Judickas, S. Trainavičius, M. Kleponiūtė, V. Česulevičius, J. Krukoniš, P. Tamulevičius, P. Gaidis, J. Kisielius, V. Seliuta, A. Gumbravičius, C. Kazlauskas, V. Lepeška, R. Jarmalavičius, V. Karpicius, J. Kvaraciejus, M. Slonapėdis, S. Andreika, L. Nadzeika.

Po 50c.: J. Kašalynas, A. Baudonis, V. Tamulevičienė, V. Nadzeika, M. Simauska, Z. Baublis. Smulkių aukų \$3.89. Viso \$57.14.

Visiems aukautojams širdingai aciū.

Kovo 16, Komitetas turėjo pirmą susirinkimą. Tapo išrinkta valdyba: Pirm. — T. Bakanauskas, pagalb. — S. Zapėnas, rašt. — L. J. Nadzeika, išd. — A. Trainavičius. Išd. užsistatė kaucijos \$2000.

Nutarta darbuotis energingai. Visų upas geras. Taipgi nutarta kviesti draugijas ir kuopas, kad pradėti pardavinėti Bonus.

Raštininkui pavesta pareikalauti iš Centro reikalingų informacijų. Susirinkimai bus kiekvieną nedėliojį, 3 val. po pietų, Vyčių kambariuose, 20 High St. Veitos anglų laikraščiai pamėnėjo šį lietuvių rengimą, pamėnėjo kalbėtojų kalbas ir patalpino laišką iš Lietuvos, kurį gavo p. T. Bakanauskas.

Sulenkėję lietuviams atbunda, bet paliokai, tai visomis pastangomis stengiasi lietuviams užkent. Paliokai skelbia boikotą lietuviams biznieriams, kurie remia L. L. Paskolą.

Valio Nashuas lietuviams, nors ir vėlai pradėjom, bet nepasiduosim kitoms kolonijoms!

L. L. Paskolos raštininkas,
L. J. Nadzeika,
84 Temple St.

LOWELL, MASS.

Pavyzdingas Veikimas. Kovo 10, L. L. Paskolos Komitetas nutarė greitu laiku užrašyti L. L. Bonų už \$10,000.00, nes tiek šiam miestui paskirta. Virš pusės jau yra. Kolektoriat eidami per stabas užrašys kiekvieną lietuvių, ir tuomi surinksiame statistiką, kiek kokių lietuvių mūsų mieste yra.

Atminkime, kad mūsų gentys Lietuvoje aukauja savo gvybę už mūsų tėvynės laisvę. Taigi lai neatsilieka nė vienas lietuvis,

kuris neprisidėtų prie šio svarbaus darbo. Kiek kas išgalitė, pirkite L. L. Bonus.

Mūsų Komitetą sudaro šios ypatos:

J. J. Verseckas — pirm., P. Karsokas — kas., N. Radavičius — sekr. Kolektoriat: St. Kandrotas, St. Kašėta, Z. Dzedulionis, J. Sadauskas, J. Žebrys, V. Kandrotas, M. Ramanauskas, J. Baumila.

Įmokėti galima L. L. Bonų Lowellio stoties sekretoriui šiuom adresu:

N. Radavičius,
36 Gorham St.,
Lowell, Mass.

CHICAGO, ILL.

A. A. Juozas J. Švarlis.

Kov 12 d., 7 val. iš ryto mirė nuo plaučių uždegimo, sulaukęs 39 metų amžiaus Juozas J. Švarlis. Kovo 15 d. likos palaidotas Lietuvių Tautiškoje kapinėse, Willow Springs, Ill.

Vėlionis J. J. Švarlis buvo geras tėvynaitis, prigulėjo prie ALT. Sandaros ir kitų pažangių draugijų bei organizacijų. Pats buvo per daugelį metų biznyje cigarų ir smulkių reikmenų. Visokiuose tautiškoje reikaluose neatsilikio, kaip ir jo moteris dalyvavo ir rėmė pagal savo išgalę. Paliko dideliom liudėsyje 3 vaikus ir moterį, Marijoną. Išsėkis Juozai Tautiškoje kapuose, prie kurių įkurimo pats nemažai esi prisidėjęs. Lai tau buna lengva žemelė. M. J. D.

LINCOLN, N. H.

Lietuviai Gražiai Darbuojasi. Šitas kaimelis mažas. Čia yra viena popieros dirbtuvė, kuri dirba dieną ir naktį. Čia randasi 16 lietuvių šeimynų ir pora tuzinų pavienių, kurių tarpe yra gerų tėvynainių.

Neseniai tapo sutverta L. L. Paskolos stotis, kuri užsiima pardavimu L. L. Paskolos Bonų. Pradžia mums pavyko labai pasekmingai. Stoties valdyba: Antanas Žilaitis — pirm., Povylas Antanavičius — išd., Kazys Mikcunas — rašt. Valdyba veikli. Nors mūsų mažai čia, bet jau išpardavėm už \$1,700. Visus pasiuntėm į centrą. Štai pirkusių L. L. Bonus vardai:

Antanas ir Kazys Mickunai \$200; Antanas Žilaitis \$100; Povylas Antanavičius \$100; Jonas Antanavičius \$150; Motiejus Bublīs \$100; Antanas Žemaitis \$100; Simas Pilkus \$100; Kazys Majauskas \$100; Andrius Grigaliūnas \$100; Petras Gudaitis \$100; Kazys Šiugžda \$100; Juozapas Bartušas \$100; Antanas Puidokas \$100; Juozapas Trumpaitis \$50; Motiejus Bublīs \$50; Antanas Minolga \$50.

Gerai tėvynainiai darbuojasi del Lietuvos Laisvės. Bet yra ir tokių, kurie tik šaiposi ir neatsižvelgia į savo nuvargintą tėvynę.

Viską žinąs.

HYDE PARK, MASS.

Didelės Krikštynos.

Lenkų katalikų kunigas, kad pataisyti biznį, parsikvietė kokį tai misionierių su mediniais padais ir susikvietęs davatkėles jas netik virkdino, bet ir nuodijo sielas. Ten tapo sukviesti ir lietuviams, kurie dar vis neatsikrato tokių gaivalų. Dykaduoniai aiškino, kad lietuvių kalbos Dievas nesupranta, kad lietuviams reikia krikšto, etc. Na ir krikštino: 40 porų kumų sumobilizavo ir po \$25.00 nuo biednų žmonelių plėšė. Kurie lietuviams nepasiduoda lenkam, tą neįleidžia į bažnytinį sklepą.

A. F. Sedauskas.

ANSONIA, CONN.

Didelis Sujudimas Tarpe Lietuvių.

Nuo atsilankymo į Ansonia Lietuvos Misių os nario Majoro P. Žadeikio apsiereikė nepaprastą sujudimas, nes vietos lietuviams turėjo progą išgirsti apie dabartinę Lietuvos padėtį. Ansonijos lietuviams dabar sutartinai ir sparčiai varo darbą pirmyn, nepaisydami senų tabokių. Ansonijos lietuviams stoji į eiles laisvės gynėjų už Lietuvos neprigulmybę ne su kardu rankose, bet su atviromis širdimis, su savo dosnumu. Klojame savo turimą del uždėjimo pamato Laisvos Neprigulmingos Lietuvos, nes jausdamiesi tikrais Lietuvos piliečiais atsisakyti negalime, kadangi, tai mūsų šventa pareiga. Visi susipratę lietuviams pirkite L. L. Bonus ir raginkite, kad ir kiti pirktų, nes šis darbas nėra taip lengvas. Šis darbas tai yra mūsų kvotimas tautiškoje pribrendime ir pilietybėje.

A. Gudžiunas, sekr.

Lietuvos Laisvės Paskolos Komitetas buvo parengęs prakalbas vas. 29 d. Kalbėjo adv. F. J. Bagočius. Publikos atsilankė neperdaugiausia, bet atsilankiusieji gėrėjosi puikia kalba ir Lietuvos šauliams suaukavo apie \$50.000. L. L. Bonų išpirkta apie už \$1000.00. Adv. Bagočius kalbėjo apie Lietuvos istoriją, davė vėjo paliokams ir bolševikams. Aukautojų vardai:

Po \$20.00: St. Puskinielis, P. Pikturna, M. Pasiackas.

Jonas Baltrušaitis \$11.00.

Po \$10.00: A. Navakauskas, K. Janulevičia, J. Vilkas, St. Burneika, J. Kantautas, A. Urbelis, K. Navakauskas, J. Naurušis, A. Andrijauskas, K. Kevala, J. Babonas, J. Kirialiauskas, F. Višniauskis, A. Poliliūnas, Pr. Tulauskas, St. Pusuvaškis, J. Pasiackas, J. Siuriavičius.

Ed. Staniūnas \$6.00.

Po \$5.00: Eva Stupurienė, A. Zalneraitis, J. Radziavičia, J. Augutis, K. Poliliūnas, V. Valantinas, K. Doveika, J. Poniulaitis, Ona Vikšniauskienė, A. Varkala, K. Cibulskis, Vl. Sklenikas, K. Beržinis Pr. Dilaitis, J. Melnikas, Pr. Kapocius, J. Mickus, J. Senzikas, St. Skridulis, V. Babonas, V. Mockus, St. Valeika, J. Diėkus, J. Kasinskis, J. Tareila, O. Čepinskienė, J. Bražis, A. Kubilius St. Bujanauskas J. Podiaris, V. Kubeckis, J. Marčiūlionis, P. Pasiackienė, J. Cernauskas, A. Staniavičia, O. Arbačiauskienė, St. Gudžiunas.

Po \$2.00: J. Kubilius, St. Staniūnas, K. Stonius, A. Kaušela, J. Tamošauskas.

Po \$1.00: P. Timinskas, J. Kniulis, A. Dubinskis, A. Kinka, A. Kubilius, J. Kubilius, V. Pasiackas, A. Skučas, V. Bačkis, A. Rudokas, P. Dulkia, P. Kanapeckas, V. Kundrotas, O. Kajackienė, B. Navickas, V. Kreivaitis, A. Radžius, J. Radžinskas, D. Verkėlis, J. Radziavičius, V. Matonis, A. Urbonas, A. Litvinas.

Smulkių aukų surinkta \$14.50c. Viso kartu \$520.00. Iškaščius apmokėjus pasiūsta centrui \$503.00.

A. F. Gudžiunas, sekr.

SHENANDOAH, PA.

L. L. Bonų Statys.

Vas. 7, vietinė L. L. Bonų stotis surengė prakalbas adv. Mastauskui. Shenandoah'riečiai laukdami Misių os išpirko L. L. Bonų apie už \$2,000.00.

L. L. Paskolos Bonų stočių yra parinkta net 12-ka, su centraline stotimi J. S. Mockaicio raštinėje, 100 E. Centre Str. Stotys kur galima užsirašyti L. L. Paskolos Bonų: 1-ma A. P. Tabaras, 2-ra T. P. Kryžanauskas, 3-čia J. Burauskas, kampas Centre ir Bo-ver gatvių, 4-ta S. A. Ramonaitis, 5-ta P. Tamulynas (3), 6-ta

A. Matlauską, kampas Coal ir West. gatvių, 7-ta J. Anceravičia, 8-ta S. Soroka, kampas Centre ir Ferguson gatvių, 9-ta A. Adomaitis, 10-ta A. Narjauškas, 11-ta P. Megenį, 12-ta J. Abračiūnka.

V. V. Vaišnoras.

LOS ANGELES, CAL.

Dėkimės Prie Organizuotų Lietuvių.

Šis miestas yra vienas iš didžiausių Californijos miestų. Dirbtuvių nedaug. Daugiausia čia gyvena artistai ir dirba judomus paveikslus ir susivažiuoja daug kapitalistų.

Lietuviai čia pasidalinę į dvi partijas: tautininkai ir socialistai. Klerikalų visai nėra. Tautiškos draugijos šios: SLA. kuopa, TMD. kuopa ir Lietuvos Neprigulmybės Kliubas. Socialistiškos: LSS. ir LMPS. kuopos. Paskutinė kuopa vas. 29, turėjo balių.

Čia lietuviams butinai reikalinga įsisteigti visuomeniškas knygynas. Butas būtų galima gauti iš miesto sveturi. Taipgi butinai reikalinga sutverti Amerikos lietuvių kultūriniai - politinės partijos ALTS. kuopa, o tuomet visi vietos lietuviams daugiau sužinotų apie Lietuvos reikalus ir sufanatizuoti Lietuvos laisvės priešai pradėtų veikt del Lietuvos žmonių labo, o ne vien šmeižt Lietuvos valdžią, ką jie dabar daro imdami "argumentus" iš bolševikiškos spaudos.

Lietuvis.

BALTIMORE, MD.

Negal Apsėit be Melų.

Kas tai prisidėngs Darbininko skraiste, 29 "Darbininko" numeryje šmeižia vietos tautininkus. Jis aprašo Bimbos prakalbas, prisipažįsta žinąs, kad tą kalbėtoją pakvietė A. C. W. of A. lietuvių skyrius, vienok savo klerikaliską tulžį tas bijantis savo vardą pasirašyt žmogelis išlieja ant tautininkų. Tas žmogelis turėtų atminti, kad prie minėtos unijos priklauso visokių partijų žmonės. Taipgi reikia pastebėti "D-ko" rašėjui, kad jis bereikalo užmiršta, jogei prakalbose keletas katalikų, po vadovyste p. Bernotaicio kėlė triukšmą, grąsino kumštėmis, o tautininkai rimtais ir apgalvotais argumentais vaduodamiesi pastatė p. Bimbai kelis klausimus, į kuriuos jis nesugebėdamas atsakyti pranyko nuo estrados.

Matyt, kad tas "D-ko" katalikas neturi nė nuovokos, nė sąžinės, kad jis taip bjauriai meluoja. Rašant reikia rašyt teisybę, bet ne šmeižt sau nepatinkančias asmenis ar sruves.

Petras Jaras.

BALTIMORE, MD.

Betvarkiai Surengta Prakalbos Vienam Kalbėtoji Dviejose Vietose.

Kovo 14 d. buvo surengtos prakalbos vietinėse Tarybos ir L. L. Sargų. Kalbėtojas buvo gerb. P. J. Purvis. Dėlei aiškumo pabrėžiū trumpą istoriją, kaip įdomiai prieita prie rengimo. Vasario 16 d. vietinė Taryba nutarė rengti prakalbas kovo 14. Kalbėtoju buvo manoma kviesti kun. J. Žilius. Pon. P. Lazauskas susinešė su L. Paskolos centru ir gavo atsakymą, kad kalbės pil. P. Purvis, nes kun. J. Žilius serga. Prašė paskirti laiką ir vietą. Kovo 5, nedėlioj buvo susitiktas su L. L. Sargų komisijos nariu p. S. Lietuvininku, kuris taipgi turėjo laišką, kad ir L. L. Sargams kalbės p. P. Purvis kovo 14, ir kad išvengtį tą nemalonumą p. S. Lietuvininkas tapo užkviestas atsilankyti į Tarybos susirinkimą kovo 8 d., ant ko p. S. L. ir sutiko, pastebėdamas, kad ir L. S. S. bus tą pačią dieną laikomas susirinkimas ir

"SANDARA" I LIETUVA JAU GALIMA SIŪSTI.

Lietuvos žmonės — jusų broliai — sesers — tėvai — nori apšviestos — žinių: jiems reikia laikraščių. Jie per ilgus penkis karš metus nematė žiburio šviesos, kuris juos paliksmintų, nuremintų. Jie neturi iš ko užrašyti sau laikraščio. Jie butinai nori skaitymo, žinių, kas sviete dedasi, dabar viskas liuos. Užrašykite jiems "Sandarą" Pažangiosios srovės laikraštį. Kaina metams \$2.75, pusei metų \$1.50. Prisiųskite jū aiškų antrašrą ir prenumeratą, tai viskas.

"SANDARA."

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Didžiausias Knygynas

J. B. Aglinsko, Chicago

Užlaikau Knygų Krautuve, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai: belletristika, ekonomija, sociologija, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiene, istorija, etnologija, biografiniai, kalbamoksliai, poezija ir teatras, knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles", "Sandarą", "Amerikos Lietuvių", "Dirvą" ir "Lietuvą". Prisiųsdami už 6 c. krasaženkliau reikalaukite katalogo.

Adresuojant:

DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS,
3238 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių gali gaut kokios tik pasaulij yra vartojamos. Galti reikalaut perlaiskus, o aš prisiųsiu per expressa.

K. ŠIDLAKSAS

Aptiekorius ir Savilekcas

373 Broadway, kampas E Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 71351 ir 71352

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsakyti Siutus kuriuos mes pasiūvame puikiai sulig vėliausio "block" sistemos kirpimo. Šitai pasiūti drabužiai geriausiai tinka kožnam imogul. Žemos kainos — darbas gvarantuotas. Taipgi visokiems drabužiams išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

Dr. M. V. Casper

(KASPERAVIČIUS)

LIETUVIS DENTISTAS

— Priėmimo valandos: nuo 9:30 iki 12 dienų, nuo 1 iki 5 po pietų ir nuo 6:30 iki 9 val. vakaro. nedėliomis nuo 1 iki 3 p. p. 425 BROADWAY — So. Boston, Mass. Tel. S. B. 27.

Bell Phone Dickinson 3965 M.

Dr. Ignatas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas. Ofiso Valandos: Nuo 9 rito iki 5 po pietu Vakara, Keturge nuo 6 iki 9 P. M. Nedeliomis iki 4 po pietu.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS

KORESPONDENCIJOS.

GARDNER, MASS.

Dvimetinės Sukaktuvės Lietuvos Nepriugulmybės Paskelbimo.

Vasario 23, Gardnerio Lietuvos Laisvės Paskolos Komitetas, kurį reprezentuoja šešios vietinės lietuvių tautininkų ir katalikų draugijos, turėjo visuotiną mitingą ir prakalbas paminėjimui dviejų metų sukaktuvių nuo Paskelbimo Lietuvos Nepriugulmybės. Sukaktuvių prakalbose kalbėjo kun. Jakaitis iš Worcesterio ir Gardnerio miesto pirmininkas — Selektmenas Nelranas Beaudet. Susirinkimas pasiuntė rezolucijas p. prezidentui Wilsonui, valstybės sekretoriui Polkui ir užsienio reikalų komiteto pirmininkui sen. Dodge. Rezolucijas išreiškė, kad Lietuvių Respublika yra įsteigta sulyg paskelbtų prez. Wilsono principų ir butinai turi būti pripažinti per S. Valstijų valdžią. Aiškiai buvo pasakyta, kad Am. Liet. piliečiai ir nepiliečiai taip pat Lietuvos lietuviai netoleruos jokios valdžios, katra bus išstatyta ar per mūsų bile katra sriovė arba per lenkus ar vokiečius. Dodge davė atsakymą, kad rezolucijas perstatė užsienio reikalų komisijos susirinkime ir jos liko užkorduotos. Sukakt. susirinkime dainavo lietuviškas choras po vad. L. Deltuvos..

Nors lenkiški Lietuvos priešai skleidžia tarp žmonių provokatoriškas neteisingas žinias apie Lietuvą, vienok rimti lietuviai Lietuvos priešų veikimo neatboja, bet perka Lietuvos Laisvės Pask. Bonus, nes gerai žino, kad Lietuvoje kokia valdžia nebūtų vistiek jai reikia paskolos arba pinigų.

Iki 8-tos d. kovo pirkio jau L. P. Bonų 25 ypatos. 8 ypatos pirkio kiekvienas po šimtinę, o 17 ypatų pirkio po \$50 doliarų. Šie asmens pirkio po vieną šimtą: Boleslovas Šerkšnas, Alfonsas Čialkis, Jurgis Ladukevičius, Juozapas Redackas, Juozapas Paziera, Julijus Kukauskas, Laurinas Kisielius ir Petras Višniauskas.

Po \$50 dol. pirkio: Jonas Vyčius, Laurinas Pranskevičius, Jurgis Dagelis, Jonas Lykas,

Kast. Šimkunas, Ad. Padalevičius, Kleofas Hendrikas, Vincetas Armanavičius, Jonas Tauteris, Juozapas Petrauskas, Mikas Stakėnas, Juozapas Jokinis, Ant. Baltušninkas, S. Mačionis, Ant. Mickunas, Frank Sargutas ir Frank Tauteris.

Mikas Stakėnas, Gardnerio L. L. P. S. sekr.

Lietuvoje Gyvenimas Atsimainęs.

Rašo motina, Ona Kruoprenė, iš kaimo Ušnionių, Rapolui Kruopiui į Cleveland, Ohio.

Gaila, kad jūs nuo mūsų nesulaukiat laiškų. Naujienos pas mus sekančios: Aš kol kas esu sveika, bet dauguma sirginėja ir miršta. Musų kaime per vieną mėnesį mirė 8 žmonės.

Kaip vokiečiai užėjo, tai viską atėmė, plėšė ir skriaudė visokiais negirdėtais budais. Tuomet užstojo bausis nuliudimas. Tuomet nebuvo galima girdėti dainų ir muzikos, nes pražuvo visos linksmybės ir tik liko ašaros ir dejavimai. To viso vargo negalima jumi čia aprašyti. Pabiržės bažnyčioje vokiečiai buvo įtaisę ligonbutį. Gi vėliaus vokiečiams pasitraukus, užėjo Rusijos bolševikai. Tie mumi nieko nedarė, tik išvaikė dvarponius iš dvarų. Ir kunigai, katrie ėjo su ponais tai tuos iššaudė. Dabar turime Lietuvos valdžią ir kariuomenę, bet kaip girdėti, tai ponai nori nuversti Lietuvos valdžią ir pavergti Lietuvos žmones.

Nemanykite, kad dabar žmonės Lietuvoje tokie pat kaip prieš karę, kad visų klausydavo ir pirsė dvarporius žemai nusiengdavo. Dabar neklauso ponų ir pas mus ponų beveik visai nėra. Mat jiems dabar niekas neuolankauja. Dabar žmonės pas mus užsiima pirklyba, supirkinėja javus ir kitką ir veža daugiasia į Rygą. Mano mylimi vaikeliai, aš labai laukiu jūsų parvažiujant iš Amerikos. Vaziuokite dabar čia kuomi norėsite tuomi galėsite užsiimti ir daryti sau tinkamą gyvenimą. Pas mus dabar viskas brangu. Labiausia stoka drabužių. Skarelė, kur prieš karę kainavo 15 kapeikių, dabar 20 rublių. Užtai dabar daugiausia nešioja namų darbo visus drabužius.

THOMSONVILLE, CONN. Pataisymas.

"Sandaros" No. 11, aukavusių L. L. Sargams suraše įsibrovė šios klaidos: Vieton Jonas Raškevičius, turi but Juras Janulevičius \$5.00; vieton Juozapas Pelkus, turi but Juozapas Petkus \$2.00; Vieton Barbora Civiņskaitė, turi but Barbora Čilvinaitė; vieton Elena Zaramskienė, turi but Elena Zarambiene; vieton J. Šavis, turi but J. Šaris. J. F. Makoveckas.

"SANDAROS"

KNYGYNAS.

"Sandaros knygyne dabar gaudamos šios knygos:

11. Amerika. Rinkiny's įvairių faktų, žinotinių Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams. Surinko ir parašė V. K. Račkauskas. Pustl. 288, didelio formato knyga 75c.
12. Aisopo Pasakos. Čia telpa 297 įvairios pasakos, šių pasakų skaitymas yra lengvas, mielas ir žingeidus netik vaikams, bet ir suaugusiems. Surinko ir lietuvių kalbon išvertė Karolis Vairas. Pustl. 346. Kaina tik \$1.25
13. Aušrinės Kelias. Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta perskaityti kožnam mylinčiam klasiškus raštus. Pustl. 79 50c.
14. Andersono Pasakos. Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveiklėliais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pustl. 82 25c.
15. A B C. Pradžiamokslis rašymo ir skaitymo knygelė I. Sutaisė Mokytojas Juozas Damijonaitis. Kietais audimo viršeliais 30c.
16. Aukso Veršis. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pustl. 35 15c.
17. A. L. T. Sandaros Principai ir Programos. Parašė Albinas Rimka. Pustl. 32 10c.
18. Eilės - Dainos. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės del deklamavimo. Pustl. 32 20c.
19. Gyvenimo Verpete. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pustl. 77 45c.
20. Girnikas - Pašakarnis, pasakojimas ir "Bėgėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pustl. 42 25c.
21. Francijos Revoliucija. Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveiklėliais. Pustl. 75 40c.
22. Kaip gyvena: Latvija, Anglija, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pustl. 65 20c.
23. Kas iš kur pareina. Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus daiktus. Pustl. 62 20c.
24. Doktoras Kišeniuje. Aiškūs pamokinimai kaip užlaikyti sveik-

25. tą ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutaisė M. Paltanavičia. Kietais audimo viršeliais. Pustl. 167. 75c.
26. Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pustl. 32 .. 10c.
27. Kaip Japonai gyvena dabar. Parašė Dėdė. Pustl. 48 10c.
28. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveiklėliais. Pustl. 48 20c.
28. Lietuvių - Latvių Respublika ir Šiaurės tautų sąjunga. Rinkiny's straipsnių ir paskaitų rašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholm 1918 m. Pustl. 162 Kaina \$1.00
29. Lietuvos Laisvė. Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė doktoras Jonas Šliupas. Pustl. 47 10c.
30. Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje. Gražus kapitališkas veikalas, išrodantis ponų le kū apaštalavimą Lietuvoje. Lenkų kalba parašė kun. Kaz. Prapolainis. Iš Lenkų kalbos vertė gražia lietuviška kalba Patrijotas. Pustl. 264. Kaina tik \$1.00
31. Lietuvių Kalbos Gramatika. Pradinėms mokykloms vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozas Damijonaitis. Pustl. 116. Perspauzdinta iš trečios laidos. Kietais viršeliais 45c.
32. Lietuvos Gaspadinė. Arba pamokinimas kaip valgius gaminti. Parašė Zmona. Pustl. 80 30c.
33. Mulkinė ir Mulkytojai, Dviejų veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pustl. 35 10c.
34. Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus. Pustl. 28. 10c.
35. Naujas Budas Išmoki Rašyti. Sutaisė P. Mikolainis. Pustl. 30. 10c.
36. Pasnikai Lietuvoje. Parašė K. Stiklius. Kaina 05c.
37. Pasaulių Ratas. Astronomiškas aprašymas mūsų saulinės sistemos. Su įvairiais paveiklėliais. Pustl. 80 25c.
41. Rojus ir Pažanga. Senovės pasakojimai apie rojaus amžių ir rojaus šalis. Vertė V. K. R. Pustl. 112 35c.

Užsakymus ir pinigų siunčiant, geriausia, siųsti per pašto Money Orderį, sekamu adresu: "SANDARA", Book Dept., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KONSERVATORIJA. Lietuvių Muzikos Konservatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipaižinti su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų instrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją — 10 lekių — 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus instrumentus — 10 lekių — 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas vieną, dvi ar tris lekcijas savaitėje, pagal sutarmę. M. PETRAUSKAS Direktorius 769 Broadway, S. Boston, Mass.

Anodija. Viena iš reikalingiausių vaistų namuose. Doktoras sako: "Geri ir saugūs vaistai sustabdyti vidurių gėlimą. Reikia pilti ant cukraus 3-5 lašus ir imti, kol skaudėjimas-gėlimas apstos. Galima ir vaikams duoti po vieną lašą ant cukraus. Neduokite jaunesniems, kaip dviejų metų vaikams." Taigi, ir tamsta pasipirk tą naudingą vaistą. Tikra ir stipri. Jatul's anodija kaina \$1.00. Užsakymą ir pinigų pasiųskite šitaip adresuodami: P. A. JATUL, aptiekorius, P. O. Box 2128, Boston, Mass.

GREITA PAGELBA Silpnybės, paeinančios nuo persidirbimo, pailsimo, snariu ir raumenu sustingimo, skausmu strėnose, yra greitai prašalinamos, vartojant **PAIN-EXPELLERI** "Draugą Reikale". Šeimynos, kurios kartą dažinojo jo veikiančią įiegą, daugiaus be jo neapsieina. Yra tik vienas Pain-Expelleris ir del jūsu apsaugojimo, jis yra paženklintas musu vaizbaženkliau **ANCHOR (Ikaras)** Jeigu ant pokelio nėra vaizbaženkliau ikaro, tai jis nėra tikras ir jus tokio neimkite. Visose aptiekose po 35c. ir 70c. Taigi galima gauti pas išdirbę: F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

DIDELIS LIETUVIŲ DIENRASTIS "VIENYBĖ"

Išeis neužilgo naujas Lietuvių Dienraštis "Vienybė". Bus tai bepartiviškas pažangos, kultūros, švietimo ir darbo žmonių dienaštis. Musų obalsis: Vienyti ir šviesti. Bus skyriai jaunuomenė, amatninkų reikalai, pramonės lietuviškos auklėjimas, moterų reikala aprašinėjimai, iš darbo sryties, visokios apysakos, eilutės, naujausios žinios ir viso pasaulio ir Amerikos; plačiausias laukas žinioms iš Lietuvos ir kova už Lietuvos nepriugulmybę. Užsirašykite dabar "Vienybės" dienraščiui šėrus, kurių vienas kaštuoja \$10. Priimama jau ir prenumerata: Amerikoje metams: \$6.00, į kitas šalis ir Lietuvon: \$8.00 metams. Adresuokite šitaip: LITHUANIAN DAILY "VIENYBĖ", 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Visas Pelnas Eina Prieglaudos Namu Fondui.

KNYGOS "AMERIKA" naudingumas bei svarba yra tame, kad joje patelpa daug indomių ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, nurodymų ir žinių apie Ameriką ir tt. PLATINDAMI šią kningą padarysite didelę naudą sau nes gausite dvigubų pinigų vertės, ir padarysite naudą savo Organizacijai, — pagelbėsit inkunyti senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO steigimo darbą. KNINGA DIDELE, KAINA TIKTAI 75 CENTAI. Pinigus ar Money Orderius siųskit: Lithuanian Alliance of America, 307 W. 30-th STREET, NEW YORK CITY.

Lietuvių aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų. Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėjusio reumatizmo, nuo naujplėšimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taigi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiam, nuo patirkimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigų ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiamie geriausiu doktorus per telefoną visai uždyska. **H. CABITT,** 100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

RUFFLES

MAGDE: "Ak, kaip man mielti galvą! Išbandžiu visokius mazgėjimus, trinkimus, mušlavimus — ir viskas tas nieko nepagelbėjo nuo tu bjaurių pleiskanų... Man grėta net darosi!" MARE: "Na, tai kam tau kept be-reikalingai! Žiūrėk, kokie mano plaukai gražūs, švelnus ir lygūs! O tai todėl, kad aš vartojau RUFFLES!" Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne! Ar kvėpiantis vanduo? Ne! RUFFLES yra tai paprasčiausias plaukų ir odos sustiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausanči groži. O kas gal but gresnisio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal smagesnio už čystą neničinią galvos odą? **RUFFLES** panaikina pleiskanas! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dieny bėgyje RUFFLES pradė mažinti pleiskanas, o savaitės iake jų jau nei žymės neliks! Paskui tik reikarcias suvilgant galvą bus užtekinu, kad pleiskanos neatsinaujintų. Nusipirkite šianakt RUFFLES bonkute aptiekijoje. Kaštuos tik 65c., bet jus sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutes. Jei negausite jūsu aptiekoje, tai atsiųskite mums 75c. pašto markėmis, ar money order šioiu adresu: F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

DR. J. JONIKAITIS Chirurgas ir Gydytojas 495 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. Tel. S. B. 1771. Valandos: Nuo 9 iki 11-tos iš ryto Nuo 1 iki 3 po pietų Nuo 7 iki 9 vakare.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D. Galima susikalbėti ir lietuviškai Ofiso valandos: Rytaiš iki 9 val. Po pietų 1 iki 8 Vakaraš 6 iki 9. 536 Broadway, So. Boston.

DUONA KURI ĮMAIŠYTA SU PIENU

Reikalauk savo grosernių **T. H. BEST'S CELEBRATED MILK BREAD BEST IN THE WORLD** pirkti šios duonos

GROCERS BAKING COMPANY 21 Hillsboro st. Dorchester, Mass.

Farmos=Ukes

Pirkite ukės didžiausioj lietuvių ukininkų kolonijoj Amerikoje, kuri yra uždėta per Antaną Kiedį ir apgyvendinta su 480 lietuviams ukininkais, čia per pereitą vasarą nupirko 69 ukės lietuvių už \$241.450.00 vertės. Visoj Amerikoj lietuvių neišperka kiek ukės kolonijoj. Čia turime 5 lietuviškas ukės draugijas, laisvas ir katalikiškas, turime 2 parapijas ir kuniga greitai tikimės įsigyti, savo v a i k a m s mokyklą. Anglai farmeriai jau neužganėdinti, kad čia lietuvių perima anglų f a r m a s ir kelias laukan, mums palicka geras ukės, kad parduotume lietuviams, iš kurių mes ir turime paėmę daugybes ukų, mažų ir didelių su budinkais ir sodais, gyvuliais ir mašinomis. Parduodame ukės, gyvulius, ukiškas mašinas, duodame ant lengvų išmokėjimų.

Mūsų kolonija yra gražiausioj ir parankiausioj vietoje Amerikos: Laukai lygus, gražus be akmenų, yra daug ežerų, upelių, kuriuose yra daug žuvų, kur geriausia žuvauti, pakelyje puikiausiom ukėms užgyventa, oras sveikas, vanduo geras, žemė molis su juodžemių ir molis su smelžemių, labai mailyta, bet gera ir derlinga visokių javų auginimui: kviečių, rugių avių, žirnių, binzų, daržovių, bulvių, sodnams, dobilams, šienui ir geros ganevos, nes yra auginama daugybė pas mus visokių gyvulių. Miestas Scottville, Mich., yra mūsų kolonijos centras, kuriame yra Ukininkų Turgai, valgomų produktų kenavimo fabrikai, Sūrių sviesto išdirbystės, bankos, bažnyčios teatrai krautuvės, už 8 mylių yra antras mūsų kolonijos miestas Ludington, Mich., prie kurio prieina ežeras Michigan, į tą miestą daugybė laivų kas dieną atplaukia iš Chicagos, Milwaukee ir kitų miestų, kuriame yra daug fabrikų ir 3 nauji fabrikai, yra visokių darbų ir uždarbių. Mes turime ir kitose 3 vietose ukų parduoti. Atvažiuavusius su automobilu nuvešime ir parodysime visas ukės, kurios yra ant pardavimo.

Hart, Michigan, yra 22 mylios nuo Scottville, Mich., apeliokėje Hart, Mich. mes turime daug ukų paėmę ant pardavimo, bet turime pasakyti, kad ten ukės tik del sodnų: pičių, višnių ir aviečių auginimui ir rugių sėjimui. Lietuviškiems javams auginiti Hart, Mich netinka, nes čia žemė yra smiltis su žviru ir kalnuota, pakalnėsešaltžemis.

Peacock ir Iron, Michigan yra 29 mylios nuo Scottville, Mich., apeliokėje laukai lygūs, apgyventi kelminės ir pustinės geros gyvulių auginimui, o jėvų sėjimui mažai tikusios vietos, nes ten turime daug nedirbtos žemės parduoti nuo \$5.00 iki \$18.00 už akrą ir turime su mažais budinkais ukų pigiai parduodame. Atvažiuokite, mes jus į ten nuvešime.

Fountain, Mich. yra už 11 mylių nuo Scottvilles, čia žemė vidutinė. Mes turime daug ukų paėmę ant pardavimo su budinkais ir su gyvuliais. Atvažiuokite į Scottville, mes jus visur apvažinėsim.

Parsitruokite per mūsų Draugiją valgomų produktų. Turime daug visokių vaisinių medelių, gatavai inciepytų ir visokių rožių, žydėnėjų krumų. Užsirašykite mūsų leidžiamą ukšką laikraštį "Ukininkų žinios", kuriame rasite naudingų pasiskaitymų ir pamokinimų apie ukininkystę ir gospadinystę. Kaina metams \$1.50, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose \$2.50 metams.

Norinti ukų pirkti atvažiuokite į Scottville, Mich. ir kreipkitės į mūsų, Lietuvių Ukininkų Draugijos Administratorių Antaną Kiedį. Rašydami adresuokite:

LIETUVIŲ UKININKŲ DRAUGIJA, Robinson Building, Scottville, Mich.

Vietos žinios.

EXTRA!

Nut. Liet. Drg. Komiteto grandioziškos prakalbos įvyks kovo 28, 7:30 v. v., Municipal Salėje, So. Bostone. Kalbės Norkus, Bagočius, Ivaškevičius, Venys ir kiti. Bus išduodama palydijimai, parduodama L. L. Bonai ir aiškina Lietuvos padėtis. Ateikite visi!

ALTS. 7 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioje, kovo 28, 12 v. diena, nuosaviam kambaryje, 409 W. Broadway, room 15. Visi nariai būtina atsilankyti, nes turime labai daug svarbių reikalų.

P. Zokaitis, sekr.

Aurora Borealis.

Naktį, iš 22 į 23 d. kovo, Bostono gyventojai kelias valandas gėrėjosi Aurora Borealis šviesomis. Lotyniškai vadinamos Aurora Borealis, angliškai "Northern Lights", rusiškai — "Sievėrnio Sijanije", lietuviškai — "Šiaurinės šviesos." Tai yra stebėtina gražus atspindys šviesų šiaurinėje padoangėje.

Progress Clothing Mfg. Co. naktį iš kovo 22 į 23, tapo apvogta. Blogo dariniai pavogė 50 viršutinių žiponų. Nuostoliai siekia kelis šimtus doliarų. Ši kompanija yra vienių lietuvių. Policija jieško vagių.

"Pirmoji Gegužės" Didina "Gabija".

Bostono ir apilinkės lietuvių dar sykį turės progą išgirsti naują gerb. komp. M. Petrauskio operą "Pirmoji Gegužės" ir pasigėrėti jo žavėjančia muzika. "Gabijos" choras ir solistai jau yra mokiami, ir birželio mėnesį operą bus pastatyta. Apie turtingumą šios operos jau galima spręsti iš pirmutinių choralių dainų, nes klausant taip ir jautiesi esąs tarpe tu miniu, kurios traukia savo užbriztu keliu prie pasiliuosavimo. Rodos prieš akis matai atgimusią gamtą, žydinčias gėles, žaliuojančias lankas.

Jeigu dailės tvėrėjas nesigalėjo įdėti tiek prakalbus jausmo į tą muziką, tai dailės mylėtojams — gabijiečiams reikia pasistengti geriausiai tą veikalą pastatyti. Geistina, kad dailę mylintis jaunimas prisidėtų prie šio prakalbus darbo.

"Gabija" pradėjus šį veikalą mokinės žymiai padidėjo nariais ir dar daug yra pageidaujančių, tik žiemos šturmingi orai neleidžia lankyti repetičių. Bet dabar jau sniego kalnai baigia iškelti į jūrą, tai ir kitokių kliūčių nebus. Todėl gerbiaimieji pasiskubinkite, nes laiko išmokimui nederdaugiau.

Spaudos Komisija.

Susipažinimo Vakarais.

Kovo 18, Youngs hotelyje nuo 7 v. v. iki 12 v. nakties tęsiasi vakariene ir prakalbos, surengtos Baltic State Finance Co. supažindinimui Amerikos finansierių ir valdininkų su lietuviams. Parengimas buvo iškilmingas: dalyvaavo žymiausi Bostono ir apilinkės lietuvių ir amerikonių. Dalyvavo vyriausias emigracijos komisijonierius Skeffington, kuris džiaugėsi išgirdęs daug gerų dalykų apie lietuvių ir pats pasakė karštą prakalbą pridėdamas gėlbėti lietuviams emigrantams ir imigrantams. Kalbėjo leitenantas Barry, atstovai White Star, Cunard, Holland - American linijų, o taipgi visuomeniškų organizacijų veikėjai. Pirmininkavo Dr. Jakimavičius, kalbėjo adv. Bagočius, Baltic State Fin. Co. pirm., A. Ivaškevičius ir kiti. Viso buvo virš 100 žmonių M. W. Norris ir kiti žymūs amerikonių išreiškė norą prisidėti prie Baltic State Fin. Co. Iš viso ko matyti, kad ši korporacija puikiai patarnaus mūsų išveivams ir apsaugos juos nuo humbugiško lašinių, brostvininių bendrovių ir bankų.

Lietuvių Studentų Klubo Koncertas ir Prakalbos.

Lietuvių Studentų Klubas rengia pirmąjį viešą susirinkimą, su koncertu ir prakalbomis, nedėlios vakare, Kovo 28, Lietuvių Svetainėje, So. Bostone.

Dalyvaus dainininkai, solistai pp. Bronius ir Katrina Simanavičiai, iš Providence, R. I., ir p-lė P. Šarkaitė iš Cambridgeus. Muzikai, p. A. Stankus, smulkininkas, solistas; ir p-lė Emilija Stankaitė, pianistė; (pastarieji abu yra klubo nariai), iš Montello, Mass. Apart to dar bus p-lė M. Gagnon, (amerikietė), gabi pianistė.

Kalbės Lietuvių Studentų pirmininkė, teisų studentė, p-lė Zuzana M. Puišutė.

Patartina visiems atsilankyti į mi-

nėta susirinkimą, nes čia bus puiki progą išgirsti daug gražių dainų, švelnios muzikos, ir įdomios prakalbos.

Svetainė atsidiarys 7 v. v., o kaip 8 prasidės programos. Įžanga veltui.

Kun. Jurgis Jukšaitis, Imanuelio Lietuvių Liuteronų parapijos klebonas, laikė pamokslą perėjoje savaitėje Filippus Cong. bažnyčioje, 538 E. 7-th St. temoje "Jūs turite išnaudoje užgimt." Jo pamokslai ten atsbuna kas nedėlia, 10:30 v. ryto ir gana įdomūs. Jo rezidencija: 397A W. Broadway.

Konfliktas del Elektros.

"Keleivio" leidėjai turi konfliktą su Edison kompanija del elektros. Vietos anglų laikraščiai praneša, kad J. Geguzis ir St. Michelonas prisipažinę kaltais. Bet "Keleivio" administracija praneša, kad pereitas "Keleivio" numeris susivėlino del elektros įtaisų sugedimo. Byla dar nepasibaigė.

Susipratę Katalikai Šalinasi nuo Klerikalų. — "Darbininkas" Įsismagina Šmeižt "Sandarą".

Nuolatiniai "Darbininko" melai jį privėdė prie to, kad jau jis įsismagina šmeižta net tuos žmones, kurie neseniai buvo jo šalininkai, bet pamatę "D-ko" vilgiugystes juomi pasipiktino ir eina su nuosirdžiais Lietuvos darbininkais.

Mykolas Venis, Jokubas Varaitis, Povylas Karvelis, Šapaliai, Zardeckai, Dr. Jakimavičius, A. Komicius ir visa eilė žymių lietuvių kada tai turėjo artimus ryšius su klerikalisku "D-ku" ir jis juos gyrė, bet šiaandien, kuomet pažinę "D-ko" nešvarumus minėti ir daug čia nesuminėtų rimtų lietuvių pasipiktino "D-ko" niekšiškais šmeižtais ir atsivėikino su juom ir su jo politika — tuomet jis tuos žmones draipsto bjauriausiais savo suteptos sielos purvais, nors tie žmonės yra geriausi katalikai ir pasišventę darbuojasi del Lietuvos labo.

"D-kas", pamatęs, kad iš po jo letenos pasitraukė susipratę žmonės ir darbuojasi Lietuvos gelbėjimui, kulturai ir progresui, tai jis, norėdamas palaikyt savo tamsiojo varžoj negavusių progą susiprast lietuvius — visokiais budais šmeižia susipratusius žmones ir susipratusių žmonių draugijas.

Bet jau sutrunėję baudžianov ir inkvizicijai laikai, tad brostvininkų organzas neįstengs išlaikyt protinėje vergijoje progresuojančių darbininkų.

Viename "D-ko" numeryje šaukiama, kad "praplūpo" "nuterioti draugai". Mat "D-kui" nemalonu. kad jo garbinti Venys, Varaitis ir kiti rašo straipsnius į "Sandarą" ir viešai nurodo "D-ko" niekšystes.

"Sandaroje" tilpęs p. J. P. Tuinylas straipsnis, apie tai kad klerikalai ragina tamsius fanatikus griebties revoliucijų, "D-ką" privėdė prie isterijos ir jis, nustojęs lygsvaros, pseudonimiškais rašiniais įsigardavo šmeižt "Sandarą" ir sandariečius, buk jie nermia L. L. Paskolos etc. Bet tame "D-kas" gali įtikint tik tas davatkas, kurios tik bobinėjuje ir brostvininkų organe visą žinią semia. Juokingiausia atrodo, kaip "D-kas" kritikuoja Lietuvos oficiozą, Kouno "Lietuvą," už teisingą apibudinimą Am. liet. veikimo.

"D-ke" nuolatos telpa editorialai, eilės, "korespondencijos" ir straipsniai, kur bandoma "įgyti" "Sandaros" redaktoriui ir visiems sandariečiams, buk sandariečiai turi daug bendro su "nezalezinkais". Iš tilpusio "D-ke" aprašymo kun. Virmauskio prakalbų Lawrence matyti, kad tas kunigėlis atsinešė net senus "Ateities" numerius, skaitė ALTS. Nauj. Angl. Apskričio suvažiavimų protokolus, kur delegatų tarpe buvo Geniotis ir Sleinis, tuomet dar buvę civiliai žmonės. Iš to ir panašių išvedžiojimų rišama sandariečiai su "nezalezinkais".

"D-kui", kun. Virmauskui ir kitiems "džentelmonams" turime štai ką pasakyti: Sleinis ir Geniotis, kol nebuvo kunigais, dirbo Montellos dirbtuvėse, kaip kad ir Virmauskas, kol dar nebuvo kunigu. Ir jeigu tuomet p. Virmauskas būtų buvęs priimtas prie Sandaros, tai ką dabar sandariečiai būtų buvę kalti, kad kas tampa kunigu. Kaip matome, ysiuose burioose atsiranda ir tokių "avelių", kurios išklysta. Gi šiaandien Sandara vienoda kiekybė bendrumo turi su kun. Sleinu, su kun. Virmausku, su kun. Geniočiu, o butent tiek bendro, kad jie yra visi lietuviukai. Nė vienas iš jų prie Sandaros nepriklauso.

Tamsybės apaštalai baido nuo Sandaros savo pasekėjus ir tuomi, kad Sandaros spautuvėje kartais buna atspausdinti "nezalezni" spaudos darbai. Jeigu iš to daryt susižišima, tai Sandara, Am. liet. partijų žvilgsniu būtų grynai kosmopolitiška, nes Sandaros spautuvė yra padariusi daugybę spaudos darbų visos Amerikos sandariečiams; ryšiškiems ir "neza-

lezniems" katalikams ir liutenoriškai kun. Jurgšaičio parapijai; visų rušių socialistams; pašalpinėms, kultūrinėms ir apšvietos draugijoms; profesionaliams ir labdaringiems komitetams; visuomeniškiems mitingams, baliams, šokiams, fėrams ir tt. ir tt. Beto daug spaudos darbų Sandaros spautuvė padaro ir anglams, kadangi Sandaros spautuvės darbai savo gražumu lenkia visas spautuves.

Vieton skaitymo pamokslų iš "Ateitis" kun. Virmauskui patartume pagalvoti, ar jis neatmena kas jo namuose buvo parduvinėjama "six for quarter" Montelloje, jam dirbant dirbtuvėje. Ir ar jis neatmena kas atnešdavo iš sklepo? Tie pranešimai žmoneis suteiktų daugiau naudos, negu kiršinimai.

"D-ko" No. 31, iš kovo 13, yra "atviras laiškas Sandarai", po kuriuom pasirašo tulas J. Kesminas iš Racine, Wis. Jis rašo "griežtai reikalaujame, kad "Sandara" išduotų... korespondento pavardę ir jo adresą... Atsakymo laukiama iki kovo 20, 1920 metų. Jei nebus reikalavimas išpildytas, tai apie šmeižtą bus pranešta kam reikia".

O "šmeižtas" įsivaizdinama tame, kad musų korespondentas R-tis pranešė, jogei komunistai apsimesdami parapijonais pakelia kunigo biznį. Gaila mums J. Kesmino, kad jis taip karščiuojasi. Ir stebimės "D-ko" redaktorių doriškū nuskumimui: kvaila reikalavimą kvailai talpina, žmonės kiršina, adresą pranešimui nepaduoda.

"D-ko" rašytojui patartume išsigert stiklą šalto vandens, tai bus sveikiau, o jeigu jis nori pildyt šnipu arba rusiško žandarą darbat, tai jo dalykas.

Nors didžiama žymių Sandaros Partijos veikėjų šiaandien atskirti nuo mūsų plačiu vandenynu ir jie akvyčiai darbuojasi demokratinės Lietuvos respublikos rumo statyme, bet esančių Amerikoje sandariečių, susispietusių į kuopas įvairiose kolonijose ir turinčių nuosavą savaitinį laikraštį — tamsybės apaštalai nepergalės. Sandariečių organizavimas, ALTS. Partijos principų branginimas ir pastarojo laiko veikimas parodė, kad joki tamsybės apaštalai, buvę rusiški žandarai, reakcionieriai ir kramolos malšintojai — neįstengs užslaptinti ALTS. organą, neįstengs užimt burną teisybės skelbėjams, neįstengs sulaukyti lietuvių darbininkų susipratimą ir dėjimasi prie ALTS.

Spauda nėra žaistas. Ir jeigu "D-kas" nori išvengt amžino šlamšta ir šmeižiko vardo, jam patartina apvalyt savo špaltais ir rašyt tai, ką privala rašyt kryžiumi prisidengęs laikraštis.

Iš A.L.T.T. Raštinės.

Iš Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Raštinės.

Posėdis Kovo 2: Pranešimai Tarybon: 1) Lietuvos Misijos memorandumo, inteiktėjo Suvienyntų Valstijų valdžiai, nuorašas. 2) Lietuvos Atstovybės Amerikoje pranešimas nuo vėliausiai gautųjų kabelių apie Lenkų pasitraukimą iš Aluntos ir Maletų į širvitus ir šių apygardžių nežmonišką sunaikinimą. 3) Antras iš tos pačios įstajigos pranešimas apie Inter - Allied Komisijos patarimą, kad Lietuviai ir Lenkai padarytų militarę sutartį priešais Bolševikus, ir kad Lietuva pastatė išlygas Lenkams: pripažinti Lietuvos neprigulmybę su Vilniaus sostine ir kad taktiā sutartį Tautų Liiga laiduotų. Taipgi kad tarpe Lietuvių ir Latvių pasitarimai dėlei rubežių tuomtarpu nepavyko: Latviai vis dar reikalauja lietuviškųjų miestų: Mažeikių ir Illukštos bei atlyginimo už Lietuvon įjungtosios Palangos. 4) Amerikos Lietuvių Taryba (katalikai) persiuncia nuorašą iš raporto Kun. Dro. V. Bartuškos, kuris teisinasi jam daromų užmetinėjimų ir pareiškia ištisą ruožą savo darbuoties Lietuvos neprigulmybei. 5) Latvių Centralis Biuras Amerikoje, per p. A. Savins, prašo informacijų apie Lietuvos gyvenančius Lietuvoje. 6) Vidurinės sriovės veikėjų suvažiavimą rengti Komisija praneša turėjusi savo posėdį, kuriame išdirba įžangiamoji suvažiavimui kviesti programai ir paruošti tam tikri pradinio veikėjų susirinkimo laišškai. 7) Kap. V. Lazdynas, ant užklauso: ar jusiai pažinojo Kau-

ne leitenantą Harris, kuris sakoma žuves Kaune per Lenkų ir Bolševikų intrigas suruoštą sukilimą, atsako: pažinojo, bet daug negali pasakyti, nes amerikoniškai beveik apskritai Lietuvoje ne visai artimus prietikius su Lietuviais buvo nusistatę.

Nutarimai: 1) Pranešimuose apie vietomis aštrokus Latvių linkui Lietuvių atsišaukimus, nutarta: tiesiems su La'vais palaikyti kuortimiausius ir draugiškiausius santykius palaikyti, iki jie laikui bėgant permatys, jogei pastarieji tarpe Lietuvių ir Latvių nesutikimai yra vaišomi nuodingos Lenkų propagandos. Politinio nusistatymo klausimu nutarta: Taryba remia Lietuvos ir Latvijos Rubežių Nustatymui Komisijos Lietuvos statytus reikalavimus, kad Illukštos apskritis, Mažeikiai ir Palanga nuo senų laikų, buvo Lietuvos teritorijosi ir kad tas teritorijas Maskolui naikinimo politika buvo pasalingai nuo Lietuvos atskyrusi ir prie Kuršo rėdybos priglaudusi. Nurodyti Latviams pavojui, kuris abiem mūsų broliškoms tautoms iš pusės Slavų ir Teutonų, jeigu mes neauklėsime Lietuvos ir Latvijos stiprybės palei visą Baltiką. 2) Vidurinės Sriovės Veikėjų Suvažiavimą kviesti Komisijai duota įvairios instrukcijos jos tolimesniam darbu. 3) Iš ilgoko patyrimo Taikos Konferencijai praėjus, jogei tulos svetimų šalių misijos Lietuvoje yra niekas kitas, kaip Lenkų grobimo propagandos įrankiai, nes nekuomet Lietuvos neprigulmybės netik neužtariam, bet aiškiai slopinama, kaip Bermonto - Avalovo avantura davė aiškiai suprasti, nutarta: Reikalauti Lietuvos valdžią, idant Lietuvos neprigulmybės idėją slopinančios agencijos pasistengtų geru laiku diplomatiniais keliais iš Lietuvos pašalinti, ir ingyti iš tų šalių teisingas ir ne dvi-pusę tarptautinę politiką vedančias pasitintnybes, kaip visame civilizuoatame pasaulyje buvo ir yra daroma.

J. O. Širvydas,

Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Sekretorius, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Misijos Pranešimas.

Kovo 9 d. Lietuvos Misijos kambariuose įvyko tarybų ir didžiųjų organizacijų išrinktų atstovų susirinkimas. Atstovams buvo išduotos atskaitos iš paskolos bėgio ir apskritai nurodymai kas ir kaip daroma ar manoma daryti. Atstovai išsireiškė už tai, kad būtų skelbiama laikraščiuose kiek kuris apskritis jau sudėjų pinigų ir kiek dar stokuoja iki nuskirtai kvotai. Ir tas bus daroma du kartu į mėnesį.

Antru klausimu buvo aptarimas, kaip ir kokiū būdu dalinti bonus, kurie jau neužligo bus gatavi. Sutarta, kad vėl kalbėtajai važinėti ir ne tik dalins, bet dar ir pardavinės. Kur kalbėtojai negalės nuvykti, ten stočių viršininkai tą atliks.

Nutarta dar kartą paaiškinti visuomenei, kad bonai ir jų procentiniai kuponai Amerikoje bus apmokami doliariais, o Lietuvoje auksiniais sulig tos dienos pinigų kurso, kurioje bus bonai ar kuponai apmokami.

Taipgi buvo pasitarta ir daugelyje kitų klausimų. Apskritai tarybų ir didžiųjų organizacijų atstovai išsireiškė, kad viskas vedama gerai ir paskola eina gana pasekmingai.

TUOJAU REIKALINGA

Geras Vargonininkas, Galintis vesti chorą. Užmokestis lygi \$100.00 mėnesiui ir įplaukos. Su informacijoms kreipkitės:

MYKOLAS AKSTINAS, 156 Garden St., Lawrence, Mass.

Lietuviai bizieriai! Garsinkite savo pramonės "Sandaroje" o, gausite geriausias pasekmes, nes mūsų partijos nariai eina prie tų bizierių, kurie garsinasi "Sandaros" laikraščiuje.

Sandaros 71-mos Kuopos

BALIUS!

ALTS. 71 kuopa rengia Balių ir Šokius, Balandžio - April 10 d., 1920, šv. Vincento Svetainėje, Torrington, Conn., Pradžia 7-ta val. vakare. Įžanga vyrams 35c., merginoms 15c.

Gi balandžio 11 d. toj pačioj svetainėje turės vakariene, 2-ra val. po pietų pradžia.

Kviečiam visus brolius lietuvius atsilankyti į sandariečių šiuos pokilius, mes stengsimės užganėdinti ir draugiškai pasilinksinti, visi drauge.

Kviečia RENGEJAI.

Tik-ką gavome iš Lietuvos KARIŠKIŲ KALENDORIUS 1920 metams.

Išleistas Kaune; Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros dalies leidinys. Kaina 45 centai. Norinti gauti šitą kalendorių "Sandaros" administracijoje, reikia pasiskubinti, nes nedaug priesiūsta.

"SANDARA",

366 Broadway, So. Boston, Mass.

PARSIDUODA PIGIAI Forni-

čiai - rakandai; priežastis parduomo tokia: Savininkė išvažiuoja į Lietuvą. Kam reikalinga, gali bile laiku ateiti pažiūrėti, adresas:

KAST. ANTANAVIČIENĖ, 267 Silver St., ant 2-rų lubų, So. Boston, Mass.

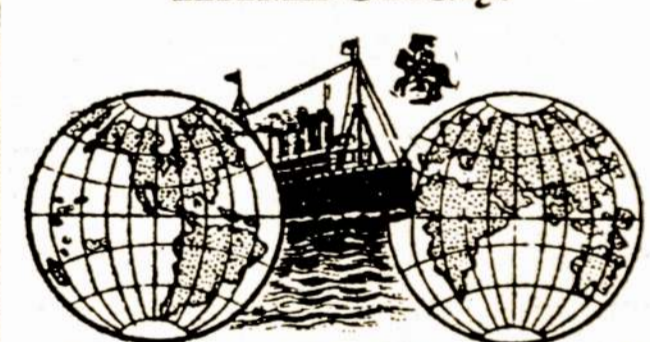
MEBLIUOTI KAMBARIAI.

Su visais patogumais išsinuomuoja jauniems vyrams arba vedusiems žmonėms. Kaina nuo 2 iki 4 doliarų savaitėje. Paklausti:

WADEL,

361 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

GALIMA VAŽIUOTI LIETUVON TIESIAI PER HAMBURGĄ.

Pirmas laivas išplauks, Balandžio 10 laivakortė kajatų \$150.00, trečia kliaša \$100.00 ir karės takų \$5.00.

Agentura laivakortė ir siuntimo pinigų. Jau beabejonės pinigai Lietuvoje išmokami, nes siuntėjai gauna pakvitavones.

Kursas Lietuviškų Markių 100 už \$3.50, Auksinų 100 už \$2.00.

Taipgi išdirbu antspaudas del Sandaros kuopų ir kitoms organizacijoms.

W. J. PETKON,

Lithuanian National Building, MONTELLO, MASS.

Kas turi ausis teklauso skaitančių, kas turi akis pats teskaito mūsų karžygiškos kariuomenės leidžiamą laikraštį

"Kariškių Žodis"

"KARIŠKIŲ ŽODIS" aprašo visus Lietuvos kariuomenės žygius kovos, smarkius mušius, kad brangiai Tėvynei laisvę iškovoti, kad apginti mūsų brolių turta, gyvybę nuo lenkų plėšikų, nuo vokiečių ir rusų grobionių plėšriųjų.

"KARIŠKIŲ ŽODIS" ryškiai atspindi karštą Lietuvos kariuomenės Tėvynės meilę ir jos pasiryžimą ginti Lietuvą iki paskutinio kraujo lašo ir iškovoti tokią Lietuvos valstybę, kurion galėtų sugrįžti ir sugrįžę laimę rasti visi po pasaulį išsiblaškę vargstantieji tikri Lietuvos sunys.

"KARIŠKIŲ ŽODIS" skelbia nukautųjų (užmuštųjų), sužeistųjų, nelaisvės patekusiujų bei žinios prapuolusiųjų bei kovose atsižymėjusiųjų ir apdovanotų kariškių vardus.

Taigi kiekvienas Amerikos lietuvis, kuris Lietuvos Tėvynės išsiilgęs, kuris nori žinoti, kaip Lietuvos kariuomenė savo krauju mūsų žmonėms laimingą kelia kloja, teskaito ir teplatina

"KARIŠKIŲ ŽODI"

"KARIŠKIŲ ŽODIS" eina vieną kartą į savaitę. Kaina metams 2 doliarų, kuriuos galite pasiųsti registruoatame laiške.

Adresas:

"KARIŠKIŲ ŽODŽIO" REDAKCIJA, KAUNAS, Lithuania.

LYTIES ŽINOJIMAS Ilustruota knyga audimo aparuose, spausdinta lietuvių kalboje, kuri suteikia visas lyties informacijas, kurias turi žinoti grinais keliais. Pasijusime apmokėta, už \$2.00. Adresas:

MODERN BOOK CO., Dept. D, 32 Union Sq., New York City.

ANT PARDAVIMO 2 NAMAI PIGIAI.

Išvažiuoju į Lietuvą balandžio mėnesyje, dar turiu dvėjus namus pardavimui, su visais įtaisymais ir plazais. Nors namai dabar brangūs, aš parduosiu sena kaina arba 500 dol. pigiaus.

Taipgi turiu gerą automobilį su nauju inžinu, vertės \$900.00, parduosiu už \$700.00, kas pirmesnis, tam teks šitas pigus išpardavimas. Atsišaukite:

MIKAS KORANAS,

722 Eight St., So. Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh (Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass. Telephone South Boston 502

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Zinomas senas biznieriūs ANT. NAUJOKAITIS 208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

Vela atidarė visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apilinkės lietuvius kreipstis su pirmu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

JEI JUSŲ NAMU

STOGAS PRAKIURES

Tai šaukite Lietuvos stogų Taisytojų, kuris turi savo amato atsakantį patyrimą. Darba atlieka kuogeriausiai. Jai tik jums reikia stogas pataisyti ar naujas uždėti, tai šaukitės prie:

PETRAS PLEVOKAS, 116 W. Fourth St., S. Boston, Mass.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D. Akiu Specialistas.

399a Broadway,

Tarpe E ir F gatviu, South Boston.